

Rīgas Centrālās bibliotēkas 2017. gada darba pārskats

Rīga, 2018

SATURS

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	3
2. Finansiālais nodrošinājums	4
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums.....	6
4. Personāls	7
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	10
6. Krājums	20
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem.....	27
8. Novadpētniecība	34
9. Projekti	39
10. Publicitāte	41
11. Sadarbības tīkla raksturojums.....	48
12. Metodiskais un konsultatīvais darbs.....	50

Pielikumi

[Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku izmantojuma rādītāji 2017. gadā](#)

[Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku kopējais krājums](#)

[Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku saņemtie informācijas resursi 2017. gadā](#)

[Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku izslēgtie informācijas resursi 2017. gadā](#)

[Rīgas Centrālās bibliotēkas 2017. gads fotogrāfijās](#)

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

Īss situācijas apraksts:

- **bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums**

Rīgas Centrālā bibliotēka (RCB) ir Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta (RD IKSD) padotības iestāde. RCB akreditācijas procesā ir piešķirts reģiona galvenās bibliotēkas statuss, bet RCB filiālbibliotēkas ir akreditētas kā vietējas nozīmes bibliotēkas. RCB ir informācijas, izglītības, kultūras, sabiedriskās saskarsmes un novadpētniecības centrs Rīgas pilsētas iedzīvotājiem un viesiem.

- **informācija par padotībā esošajām iestādēm, reģiona bibliotēkām, izglītības iestāžu bibliotēkām, ārējiem apkalpošanas punktiem**

RCB tīklu veido Rīgas Centrālā bibliotēka (reģiona galvenā bibliotēka, CB), 26 filiālbibliotēkas un trīs ārējie apkalpošanas punkti: „Saulaino dienu bibliotēka” Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā (BKUS), Rīgas patversmes Dienas centrā, Ieslodzījumu vietu pārvaldes Brasas cietumā. Bibliotekāros pakalpojumus apmeklētājiem sniedz arī Vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku metodiskā lasītava. Sakarā ar plānoto ēkas renovāciju, RCB Torņakalna filiālbibliotēka apmeklētājiem 2017. gadā bija slēgta.

Pārskata perioda prioritātes

- Pārskata periodā galvenā prioritāte bija gatavošanās Latvijas valsts simtgadei. Tika izstrādāti un apstiprināti divi projekti - „Literārās pastaigas” un „100 grāmatas bērniem”, sāka to realizācija.
- No 2017. gada RCB nodrošina Rīgas vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku metodisko pārraudzību un kvalitātes kontroli. Tika izveidota RCB Vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku metodiskā lasītava. Tika izstrādāta krājuma komplektēšanas koncepcija, kurā noteikta lasītavas galvenā mērķauditorija un izvirzīti uzdevumi.
- Realizēti divi RD IKSD atbalstīti projekti - sabiedrības integrācijas projekts “Jaunajām māmiņām” un brīvprātīgo darba projekts „Mans stāsts par Rīgu”.
- Aktuāla pārskata periodā bija arī izdevējdarbība. Rezultātā tika izdots bibliogrāfiskais rādītājs par pašvaldības kultūras iestādi “VEF Kultūras pils” un ikgadējais profesionālais izdevums “RCB gadagrāmata, 2016”.

Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā

2017. gada 4. septembrī apmeklētājiem tika atvērta RCB Vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku metodiskā lasītava (Kaņiera ielā 15), kas ir RCB Bibliotēku dienesta struktūrvienība. Lasītava tika veidota uz bijušās RIIMC bibliotēkas bāzes, ko savā uzskaitē RCB pārņēma 2016. gada nogalē, un lasītavas krājums tika iekļauts RCB krājumā. Gada pirmajā pusē tika veikts darbs pie informācijas resursu izvērtēšanas, uzņemšanas RCB krājumā, krājuma vienību ievadīšanas RCB elektroniskajā katalogā, bet vasarā bibliotēkas krājums tika papildināts ar jauniem izdevumiem. Noslēdzoties 2017. gadam, lasītavas krājumā bija 8 780

vienības, tajā skaitā 2335 audiovizuālie resursi. Lasītavā pieejami informācijas resursi par pedagogiju, pedagoģisko metodiku, bibliotēku un informācijzinātņi, psiholoģiju, skolu un bērnu psiholoģiju, kā arī vispārizglītojošo skolu programmu priekšmetu apgūšanas un pasniegšanas metodiku. Lasītavas pakalpojumi pieejami ikvienam interesentam, apkalpošana notiek saskaņā ar RCB lietošanas noteikumiem. Tā atvērta trīs dienas nedēļā (pirmdienās, otrdienās un trešdienās). Lasītava ir vieta, kur skolas saņem centralizētos dāvinājumus savām bibliotēkām. Reizi mēnesī RCB speciālisti sagatavo un elektroniski skolām nosūta lasītavas jaunieguvumu sarakstu.

Bibliotēku akreditācija

Pārskata periodā notika RCB filiālbibliotēku "Pārdaugava", "Rēzna", kā arī Biķernieku, Bišumuižas, Imantas un Jaunciema filiālbibliotēku atkārtota akreditācija. Bibliotēku akreditācijas ekspertu komisija izvērtēja bibliotēku atbilstību akreditācijas nosacījumiem un visām tika piešķirts vietējās nozīmes bibliotēkas statuss.

2. Finansiālais nodrošinājums

2017. gadā RCB apstiprinātais pamatbudžets bija 3 312 123.24 EUR; saņemtā pašvaldības dotācija – 3 278 4456.24 EUR. 2017. gadā 5055.24 EUR saņemti pašvaldības projektu konkursos iesniegto projektu īstenošanai. Salīdzinot ar 2016. gadu, pašvaldības dotācijas pieaugums, neskaitot projektu finansējumu, bija 604 177 EUR jeb 22.6%. Tas virzīts RCB darbinieku mēnešalgu palielināšanai - 2015. gadā par 5%, 2016. gadā par 10%, 2017. gadā par 10%. Papildus tika piešķirti līdzekļi informācijas resursu iegādei.

Ieņēmumi par maksas pakalpojumiem tika plānoti 29 667 EUR. Ņemot vērā, ka ieņēmumu izpilde pirmajā pusgadā tika veiksmīgi realizēta, tika veikts plānoto ieņēmumu palielinājums 33 667 EUR. 2017. gadā plānoto ieņēmumu izpilde 31 084 EUR jeb 92.33%.

2017. gadā 50.2% ieņēmumu tika gūti par izsniegto grāmatu lietošanu ilgāk par noteikto laiku (kavējuma nauda). Vērojama tendence, ka notiek ieņēmumu samazināšanās par kopēšanas un izdrukas pakalpojumiem.

Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums

	2015	2016	2017
Kopā (EUR)	2 701 237	2 894 818	3 312 123.24
Pašvaldības finansējums	2 669 224	2 861 551	3 278 456.24
Citi ieņēmumi:			
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	32 013	33 267	33 667
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	0	0	0
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	0	0	0
<i>t. sk. pašvaldības projektu konkursi</i>	0	0	5055.24

Bibliotēkas izdevumi

	2015	2016	2017
Izdevumi kopā (EUR)	2 696 451	2 876 005	3 286 263
Darbinieku atalgojums (bruto)	1 662 637	1 803 512	1 992 322
Krājuma komplektēšana	236 615	244 101	343 421
<i>t.sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	55 060	64 632	63 756
Datubāzu abonēšana	1 346	1 698	1 350
Infrastruktūras uzturēšana un labiekārtošana	378 746	375 315	439 249
Personāla attīstība	6 894	7 095	8 525

Veicot RCB izdevumu analīzi jāatzīmē, ka 2017. gadā, salīdzinot ar 2016. gadu, izdevumi pieauga par 589 812 EUR. Pieaugums konstatēts galvenokārt darbinieku atalgojumam 25%, informatīvo nesēju iegādei 16%, un personāla attīstībai 23.6%.

2017. gadā no piešķirtās dotācijas bibliotēku darbības nodrošināšanai 90.9% izlietoti kārtējiem izdevumiem un 9.1% kapitāliem izdevumiem. Kārtējo izdevumu lielākais īpatsvars ir darbinieku atalgojums un kopā ar valsts sociālās apdrošināšanas obligātām iemaksām un pabalstiem sastāda 76%. 14.8% sastāda pārējie kārtējie izdevumi (galvenokārt periodikas iegāde, telpu īre, apsaimniekošanas izdevumi, apkure, apgaismošana, preces un pakalpojumi). Pamatlīdzekļu iegādei, t. sk. grāmatu iegādei gada sākumā tika piešķirti 181 626 EUR. Salīdzinot ar 2016. gadu, pamatlīdzekļu finansējums nav mainījies, ar iekšējiem grozījumiem un papildus piešķirtiem līdzekļiem grāmatu iegādei tika novirzīti papildus līdzekļi, tas sastādīja 2 796 657 EUR. 2018. gada periodikas iegādei tika plānoti 55 033 EUR, bet ar iekšējiem grozījumiem vērojams pieaugums par 15.6% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

Finansējums bibliotēkas krājumam veidojās no piešķirtās dotācijas un iespējas novirzīt ietaupītos līdzekļus, līdz ar to ar iekšējiem grozījumiem novirzīti 2015. gadā – 15 262 EUR, 2016. gadā – 13 174 EUR, 2017. gadā – 59 527 EUR, t. sk. 50 000 EUR tika piešķirti papildus.

Kopā grāmatu un citu informācijas nesēju iegādei 2017. gadā izdevumi sastādīja 343 421 EUR, tas ir 0.49 EUR uz vienu iedzīvotāju (uz 2018. gada 1. janvāri Rīgā bija 701 064 iedzīvotāji¹). MK noteikumi Nr. 415 paredz pašvaldības bibliotēkās grāmatu un periodisko izdevumu iegādei 0.43 EUR uz vienu iedzīvotāju.

RCB finansējums nodrošina bibliotēkas funkciju veikšanu.

¹ LR Iekšlietu ministrijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati:

http://www.pmlp.gov.lv/lv/assets/documents/1aaaa/ISPV_Pasvaldibas_iedzivotaju_skaitis.pdf

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

Par RCB budžeta līdzekļiem 2017. gadā nozīmīgākā renovācija bibliotēkas funkciju paplašināšanai notika filiālbibliotēkā "Strazds" (darbus veica SIA Rīgas Serviss). Vairāki citi plānotie remontdarbi – sienu, griestu, vārtu u. c. krāsojuma atjaunošana, saimniecības ēkas, durvju un kāpņu remontdarbi, kā arī avārijas remontdarbi notikuši 16 struktūrvienībās (CB, Bolderājas, Grīziņkalna, Juglas filiālbibliotēkā u.c.).

2018. gadā vērienīga renovācija plānota Ķengaraga filiālbibliotēkai – telpu paplašināšana, logu, durvju nomaiņa u. c. (darbus veic RD Īpašuma departaments). Mazākus remontus (piemēram, uzbrauktuves izbūve 3 filiālbibliotēkās) un kosmētiskos remontdarbus plānots veikt 18 struktūrvienībās. Vajadzības gadījumā tiks veikti arī neplānotie un neparedzamie sīkie un avārijas remontdarbi.

Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām

2017. gadā notika filiālbibliotēkas "Strazds" ēkas 1. stāva renovācija. Jaunajās telpās tika izvietota ērta Bērnu literatūras nodaļa un Periodikas lasītava.

Jaunu ēku būvniecība

Pārskata gadā jaunu ēku būvniecība bibliotēkas vajadzībām nav notikusi.

Iekārtas, aprīkojums (t. sk. IKT nodrošinājums):

2017. gadā RCB lietošanā bija šādi datori (stacionārie):

	uz 01.01.2017.	uz 31.12.2017.	Kopā (gada beigās)
datori līdz 5 gadiem	17 (15 – darbiniekiem; 2-lietotājiem)	3 (darbiniekiem)	3
5 – 10 gadus veci datori		14 (darbiniekiem)	180
	168 (<i>lietotājiem</i>)	166 (2008.g. – lietotājiem)	
Vecāki par 10 gadiem	34+124 (124 datori - 2005. gada no KISC) - darbiniekiem	34+122 (122 datori - 2005.g.KISC) - darbiniekiem	187
	14+20 (<i>lietotājiem</i>)	31 (<i>lietotājiem</i>)	

RCB budžetā netiek paredzēti līdzekļi datortehnikas atjaunošanai. Tas tiek nodrošināts ar Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta un ITC piesaisti. Lai bibliotēku darbinieki varētu turpināt sniegt pilnvērtīgus un kvalitatīvus bibliotekāros pakalpojumus ir nepieciešama neatliekama vecās datortehnikas nomaiņa, jāatjauno vismaz 250 stacionārie datori.

Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

2017. gadā RCB datortehnikas tehniskais stāvoklis arvien pasliktinājies - datortehnika katastrofāli noveco gan morāli, gan fiziski. Gan bibliotēkas lietotāji, gan paši bibliotekāri šī iemesla dēļ ikdienas darbā saskaras

ar ievērojamām grūtībām, apkalpojot lasītājus, zūd pakalpojuma kvalitāte, kā arī tiek sašaurināts lasītājiem pieejamo pakalpojumu apjoms samazinātā datortehnikas skaita un novecojušās programmatūras dēļ. Trūkst arī krāsu printeru, kopētāju (gada laikā ir norakstīti 3 kopētāji), un projektori pasākumu nodrošināšanai.

Apkalpošanas kvalitātes saglabāšanai par RCB budžeta līdzekļiem tika iegādāta jauna tehnika:

Nosaukums	Skaits
monitori	2
lāzerprinteri	34
lāzerprinteri (krāsu)	1
čeku printeri	1
multifunkcionālā iekārta	2
kopētāji	6
skeneri (A4)	2
svītrkodu skeneri	15
projektori	5
portatīvie datori	2
datoru austiņas	25
ārējie cietie diski	6

4. Personāls

Personāla raksturojums (skaits, slodzes, izglītība, izmaiņas personāla sastāvā u. c.)

2017. gada beigās RCB strādāja 264 darbinieki, no kuriem 182 bija bibliotekārie darbinieki (165 – pilna laika slodzes darbinieki, 2 – ar 0,8 darba slodzi, 15 - strādāja pusslodzi). 182 bibliotekārie darbinieki RCB strādāja pamatdarbā. No 264 darbiniekiem sievietes ir 239 (90.5%) un vīrieši 25 (9.5%). Darbinieku sadalījums pēc vecuma: 20-24 gadi – 11 (4.2%); 25-39 gadi – 35 (13.3%); 40-59 gadi – 139 (52.6%), no 60 gadiem – 79 (29.9%).

Atlaistie darbinieki 2017. gadā		
Atlaišanas iemesls	Kopā	No tiem bibliotekāri
Darbinieka uzteikums	13	8
Darba devēja uzteikums	2	1
Darbinieka un darba devēja vienošanās	2	0
Uz noteiktu laiku noslēgta darba līguma izbeigšanās	8	5
Nav izturēts pārbaudes laiks	0	0
Darbinieku skaita samazināšana	0	0
Darbinieka nāve	0	0
Kopā	25	14

Personāla mainība (visādu iemeslu dēļ) attiecībā uz darbinieku kopskaitu 2017. gadā bija 9.47%.

2017. gadā pieņemti 28 darbinieki, no kuriem 14 bija bibliotekārie darbinieki.

2017. gadā 1 darbinieks ieguvis pirmā līmeņa augstāko profesionālo izglītību, 3 darbinieki uzsākuši mācības un 10 darbinieki turpina mācības.

Bibliotekāro darbinieku izglītība:

doktors (citā jomā)	1
akadēmiskais maģistrs (citā jomā)	1
akadēmiskais bakalaurs (citā jomā)	1
profesionālais maģistrs	17
profesionālais maģistrs (citā jomā)	9
profesionālais bakalaurs	14
profesionālais bakalaurs (citā jomā)	13
augstākā izglītība	9
augstākā izglītība (citā jomā)	22
pirmā līmeņa augstākā profesionālā izglītība	8
pirmā līmeņa augstākā profesionālā izglītība (citā jomā)	5
otrā līmeņa augstākā profesionālā izglītība	6
vidējā profesionālā izglītība	42
vidējā profesionālā izglītība (citā jomā)	5
vidējā speciālā	4
vidējā speciālā (citā jomā)	3
arodizglītība	3
vispārējā vidējā	19

Apbalvojumi un pateicības

RD IKSD Gada balvu „Baltais zvirbulis” saņēma RCB KAN vadītāja Ineta Kaļķe par profesionālu darbu RCB krājuma uzskaites kvalitātes nodrošināšanā un atspoguļojumu elektroniskajā katalogā.

Pārskata periodā RCB saņēma pateicību par atsaucību, radošumu un ieguldījumu bērnu un jauniešu svētku “Nāc un piedalies!” norisē.

RCB saņēmusi “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas” pateicības rakstu par literāro spēļu un erudīcijas uzdevumu izmantošanu lasīšanas veicināšanā.

Latviešu tautas mākslas savienības valde izteica pateicību RCB par atbalstu dažādās rokdarbu tehnikās pašdarināto tērpu skates “Radošais nemiers” norises nodrošināšanā.

Bišumuižas filiālbibliotēkai 2017. gada aprīlī tika izteikta UNESCO LNK pateicība par dalību UNESCO LNK tīklā „Stāstu bibliotēkas”, kā arī par Latvijas kultūrtelpas bagātināšanu, vietējā kultūras mantojuma saglabāšanu, stāstniecības tradīciju attīstīšanu un kopienu saliedēšanu.

Finansējums personāla attīstībai (profesionālajai pilnveidei, pieredzes apmaiņas braucieniem u. tml.)

No RCB budžeta līdzekļiem personāla attīstībai pārskata gadā tika izlietoti 8 525 EUR.

Citu institūciju organizēto profesionālās pilnveides pasākumu apmeklējums

Dalībnieka vārds, uzvārds	Norises laiks	Organizētājs	Pasākuma nosaukums	Stundu skaits
Sigita Sīle	17.01.2017.	SIA "Funditus" Mācību konsultatīvais centrs	"Dokumenta juridiskā spēka likuma grozījumi un tiem saistītie Ministru kabineta noteikumu grozījumi"	5 stundas
Vineta Baško	13.-17.03.2017.	SIA Tieto Latvia	BIS ALISE pamatkursi	40 stundas
Vineta Baško Dace Vlasova	29.03.2017.	SIA Tieto Latvia	BIS ALISE pamatkursi "Sistēmas administrēšana"	8 stundas
Dzidra Šmita Doloresa Veilande	06.03.,07.03., 27.03., 28.03.2017.	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Kursi "Bibliotēkas vadītāja loma personāla pārvaldības procesos"	28 stundas
Ingūna Stranga	21.04.2017.	Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padome (LBJLP)	Konference "ES PIEDERU ŠEIT"	6 stundas
Aiga Balode Ingūna Stranga	25.04.2017.	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Latvijas Bibliotēku festivāls. Lasītāju apkalpošanas speciālistu konference	6 stundas
Dzidra Šmita	28.04.- 08.05.2017.	Starptautiskā bibliotēku asociāciju un institūciju federācija (IFLA)	Starptautiskās bibliotēku asociāciju un institūciju federācijas (IFLA) Metroloģijas sekcijas sanāksme Monreālā (Kanāda)	10 dienas
Brigita Berķe	23.05.2017.	SIA "Aroda Centrs"	Apmācības "Atbildīgais speciālists par liftu tehnisko stāvokli, tā drošu lietošanu un apkopi"	6 stundas
Andra Vīta	25.-26.05.2017.	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Latvijas akadēmisko un publisko bibliotēku direktoru 2017.gada pavasara sanāksme	16 stundas
Daiga Bērziņa Aiga Balode Zinta Geršmane Inta Sallinene	06.-07.06.2017.	Latvijas Bibliotekāru biedrība	Reģiona galveno bibliotēku metodiķu seminārs	8 stundas
Aiga Aperāne Ilze Cipruse	26.09.2017.	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Apmācības "Kvalitatīva klasificēšana ar UDK"	6 stundas
Dzidra Šmita	19.-21.08.2017.	IFLA	IFLA 83.ģenerālkonferences profesionālās izstādes Vroclavā (Polija) apmeklējums	3 dienas
Doloresa Veilande	19.-27.08.2017.	IFLA	IFLA 83.ģenerālkonference Vroclavā (Polija)	9 dienas
Inta Sallinene	20.-21.09.2017.	Latvijas Nacionālā bibliotēka	15. Latvijas bibliotēku novadpētniecības konference "Šodienas notikums – rītdienas vēsture" Madonā	16 stundas

Dalībnieka vārds, uzvārds	Norises laiks	Organizētājs	Pasākuma nosaukums	Stundu skaits
Aiga Balode Daina Ģeibaka	25.09.2017.	Latvijas Nacionālās bibliotēkas Kompetenču attīstības centrs	Kursi "Informācijas un komunikācijas tiesiskie aspekti"	4 stundas
Sanita Lapiņa	06.10.2017.	Izglītības un attīstības centrs "EGO"	Seminārs "Darba likuma grozījumi"	8 stundas
Ilze Apine	13.10.2017.	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Kursi "Vērtības un bibliotekārā ētika"	4 stundas
Daina Ģeibaka Aiga Balode	18.10.2017.	Latvijas Nacionālā bibliotēka	"Sociālie mediji bibliotēkas publicitātē un tēla veidošanā"	6 stundas
Ilze Apine Daina Ģeibaka	15.11.2017.	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Kursi "Tulkotā daiļliteratūra: ieskats vēsturē un mūsdienu tendences"	6 stundas
Monta Kalķe Dace Vlasova	27.11.2017.	SIA Tieto Latvia	BIS ALISE padziļinātie kursi "Krājuma komplektēšana"	8 stundas
Dace Vlasova	12.12.2017.	SIA Tieto Latvia	Kursi "Administrācija"	8 stundas

Problēmas un to risinājumi personāla jomā

Algu fonds, kaut arī Rīgā tiek uzskatīts par nekonkurētspējīgu, tomēr tiek konsekventi palielināts:

2017. gadā – 10%, 2016. gadā – 10% un 2015. gadā – 5% un vakanču ir maz.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Bibliotēkas pamatrādītāji

	2015	2016	2017	% salīdzinot ar iep. gadu
Lietotāju skaits	58 364	58 250	56 806	-0,2%; -2,5%
<i>t. sk. bērni</i>	15 945	15 978	16 197	+0,2%; +1,4%
Fiziskais apmeklējums	918 020	893 644	845 586	-2,7%; -5,4%
<i>t. sk. bērni</i>	193 035	210 337	197 079	+9%; -6,3%
Virtuālais apmeklējums	780 000 (skaitīta arī e-kataloga izmantošana)	532 000	165 647*	datu salīdzināšana nav korekta
Sociālo tīklu apmeklējums	180 775	106 290	134 890	-70%; +27%**
Izsniegums kopā	1 420 286	1 437 002	1 399 453	+1,2%; -2,6%
<i>t. sk. grāmatas</i>	1 298 980	1 311 459	1 272 177	+1%; -3%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	65 964	68 098	85 097	+3,1%;
<i>t. sk. bērniem</i>	242 773	249 528	263 756	+2,8%; +5,7%
Bibliotekārais aptvērumš % no iedz. skaita pašvaldībā	8,4%	8,3%	8,1%	-1,2%; -2,4%
<i>t. sk. bērni</i>			13,5%	
Iedzīvotāju skaits Rīgā	698 529	704 476	701 064	+0,9%; -0,5%
<i>t. sk. bērni</i>			120 068	

Piezīme. Bērni ir visas personas vecumā līdz 18

Piezīme. Pamatrādītāju sadalījumu pa struktūrvienībām skat. Pielikumā Nr. 1.

Piezīme*. 2017. gadā RCB izveidota jauna tīmekļa vietne, tās statistikas rādītāji veidojas atšķirīgi nekā iepriekšējai tīmekļa vietnes versijai, tāpēc dati nav salīdzināmi.

Piezīme**. Komentāru skat. sadaļā „Publicitāte. Bibliotēkas informācija tīmeklī – sociālie tīkli”

Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums

No 2017. gada septembra apmeklētājiem atvērta RCB Vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku metodiskā lasītava. Lasītavas pakalpojumi pieejami ikvienam interesentam. Krājumu veido informācijas resursi par pedagogiju, pedagoģisko metodiku, bibliotēku un informācijzinātni, psiholoģiju, skolu un bērnu psiholoģiju, kā arī vispārīzglītojošo skolu programmu priekšmetu apgūšanas un pasniegšanas metodiku.

Otro gadu vasaras periodā Lucavsalas atpūtas zonā bija atvērta RCB pludmales lasītava. Pateicoties RD atbalstam, tā bija ieguvusi jaunu izskatu, tika pasūtīta īpaša telts ar Rīgas pašvaldības un RCB simboliku, iegādātas jaunas mēbeles (piemēroti slēdzami plaukti, galdi un krēsli, kas bija viegli pārvietojami arī izmantošanai ārpus telts, mēbeles bērniem, sēžammaisi). Lasītavas vajadzībām tika abonēti 2017. gada žurnāli. Lasītavas popularitāte Lucavsalas apmeklētāju vidū 2017. gadā ievērojami pieauga.

Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņošana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti (pētījumi, aptaujas, anketas u. tml.); jaunu lasītāju piesaiste

2017. gadā nozīmīgi centralizēti pētījumi vai aptaujas RCB netika veiktas, taču visās RCB filiālbibliotēkās izziņāti un analizēti statistisko rādītāju dati, noskaidrotas izmaiņas lietotāju sastāvā, veikts datu salīdzinājums ar iepriekšējiem gadiem, analizētas izmaiņas un tās ietekmējošie faktori. Tika veiktas arī atsevišķas lokālas aptaujas, lai noskaidrotu bibliotēkas apmeklētāju viedokli, piemēram, Bolderājas filiālbibliotēka aptaujāja pieaugušos apmeklētājus, lai noskaidrotu viņu viedokli par lasītāju kluba organizēšanu bibliotēkā. Interesi par šāda kluba izveidi bibliotēkā izteica tikai seniori, rezultātā bibliotēkā tika izveidots lasītāju klubs „Skaļā doma”. Jaunciema filiālbibliotēkas bērnu kluba dalībnieki Bibliotēku nedēļas laikā kopā ar darbiniecēm bibliotēkas apkārtnē garāmgājējiem uzdeva jautājumu „Kā aiziet uz bibliotēku?” u.c.

Sarkandaugavas filiālbibliotēkā aptaujā „Kā Jūs atrodat bibliotēkas krājumā sev vēlamo grāmatu?”. Lielākā daļa lasītāju (72%) savās anketās atzīmēja, ka vienkārši meklē grāmatas bibliotēkas plauktos; 60% jautā bibliotēkaram un 56% skatās jaunumu plauktos un izstādēs. Vēl liela daļa lasītāju (38%) meklē literatūru starp citu lasītāju atnestajām grāmatām. Salīdzinoši maz tiek izmantots elektroniskais katalogs, kas izskaidrojams ar to, ka lielākā daļa nāk uz bibliotēku nevis pēc konkrētas grāmatas, bet vienkārši pēc interesantas lasāmvielas. Arī tad, ja ir vajadzīga konkrēta grāmata, priekšroku dod jautāt bibliotēkaram, nevis meklēt katalogā (īpaši seniori).

Ārējie apkalpošanas punkti kā pakalpojums

Lai iedzīvotājiem nodrošinātu bibliotekāros pakalpojumus arī ierobežotas piekļuves vietās – Ieslodzījuma vietu pārvaldes Brasas cietums, VSIA Bērnu klīniskā universitātes slimnīca (BKUS) un Rīgas patversmes Dienas centrā ir izvietoti RCB Ārējās apkalpošanas punkti (ĀAP). To darbību nosaka sadarbības līgumi.

ĀAP BKUS "Saulaino dienu bibliotēka" savus pakalpojumus piedāvā slimnīcas pacientiem, medicīniskajam personālam un pacientu vecākiem. RCB nodrošina ar informācijas resursiem, tai skaitā grāmatām un periodiskajiem izdevumiem, organizē lasītāju apkalpošanu, veic uzskaiti. Slimnīcas Ķirurģijas un Hemotoonkoloģijas nodaļās pie pacientiem divas reizes nedēļā dodas "Mobilā bibliotēka", kas nodrošina grāmatu izsniegšanu/nodošanu palātās. ĀAP krājums ir iekļauts RCB vienotajā krājumā un tiek atspoguļots elektroniskajā katalogā.

ĀAP Ieslodzījuma vietu pārvaldes Brasas cietumā krājumu veido no RCB krājuma norakstītajiem dubletiem vai lietotāju dāvinājumiem. RCB nodrošina metodisko palīdzību, informācijas resursu t. sk. grāmatu un periodikas pieejamību, bet nenodrošina apkalpošanu. Bibliotēkā strādā profesionāla darbiniece.

ĀAP Dienas centra bezpajumtniekiem un maznodrošinātajiem krājumam izmanto lietotāju dāvinājumus un filiālbibliotēku norakstītos liekos dubletus no RCB Repozitārija Apmaiņas krājuma. Dāvinājumu pieņemšanu, krājuma komplektēšanu, lietotāju apkalpošanu un darba organizāciju, saskaņā ar sadarbības līgumu, nosaka RCB filiālbibliotēkas "Rēzna" vadītāja.

Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

2017. gadā RCB pakalpojumu kopums personām ar īpašām vajadzībām bija daudzveidīgs. Vairākās RCB filiālbibliotēkās (16) un divos ārējos apkalpošanas punktos (informācija pieejama mājaslapā http://www.rcb.lv/pub/?page_id=306) ir piekļuve bibliotēkas telpām. Lietotājiem ar redzes problēmām tiek piedāvāti speciāli pakalpojumu veidi – tekstu palielinošā iekārta, lupas, ar uztveres grūtībām - bibliotēkas lietošanas noteikumi vieglajā valodā u. c. (informācija pieejama RCB mājaslapas sadaļā "Pieejamība visiem"). Sakarā ar pieprasījumu palielināšanos tika palielināts iepirkums izdevumiem lielā drukā un klausāmgrāmatām.

Pārskata periodā RCB tika turpināts piedāvāt informācijas resursu saņemšanu/nodošanu dzīvesvietā tiem, kuri paši nespēj apmeklēt bibliotēku: individuālām personām (Bišumuižas, Šampētera filiālbibliotēka, filiālbibliotēka "Vidzeme"), sociālo māju iemītniekiem - "Mūsmājas" divas reizes mēnesī (filiālbibliotēka "Rēzna"), "Ķengarags" reizi mēnesī (Ķengaraga filiālbibliotēka).

Notika pasākumi gan filiālbibliotēkās, gan Rīgas Sociālās aprūpes centros (RSAC) un Dienas aprūpes centros (pasākumus bērniem ar īpašām vajadzībām skat. "Sadarbība ar speciālajām skolām"), piemēram, filiālbibliotēkā "Zemgale" regulāras psiholoģes tikšanās un konsultācijas ar bērnu invalīdu tuviniekiem katra mēneša pēdējā sestdienā (sadarbībā ar nevalstisko organizāciju "Velku biedrība"), RSAC "Mežciems" - 14 tematiski pasākumi par rakstniekiem un viņu jaunajām publikācijām (filiālbibliotēka "Strazds"), "Stella

Maris” – tematiski pasākumi par apkaimes draudzēm un dievnamiem, par skaistām pasaules vietām un aizraujošām grāmatām (Bolderājas filiālbibliotēka) un ”Dzintara melodija” – pasākumi par ceļojumiem, skaļā stāstu priekšā lasīšana (Šampētera filiālbibliotēka). Dienas centrā ”Mūsmājas”, ”Cerību māja” un ”Cerību ligzda” (filiālbibliotēka ”Rēzna” un Ķengaraga filiālbibliotēka).

Pakalpojumu nodrošināja sadarbība ar invalīdu biedrībām - Latvijas Sieviešu invalīdu asociācija ”Aspazija” (Grīziņkalna filiālbibliotēka), invalīdu biedrība ”Aizvējš” (filiālbibliotēka ”Zemgale”) un ar aprūpētājiem (sociālajiem darbiniekiem, tuviniekiem u.c.) literatūras atlasē, pasūtījumu izpildē.

Par bibliotēkas pakalpojumiem notika informēšana ģimenes ārsta praksē (Jaunciema filiālbibliotēka), Rīgas Sociālās aprūpes un dienas centros (Šampētera filiālbibliotēka, filiālbibliotēka ”Pārdaugava”), kā arī Rīgas domes Labklājības departamenta (RD LD) sagatavotā informācija par sociālās palīdzības iespējām un pabalstu veidiem tika izvietota visās filiālēs.

Personas ar ierobežotām iespējām – slimnīcas pacienti bibliotekāros pakalpojumus varēja saņemt ĀAP ”Saulaino dienu bibliotēka” BKUS. Te nodrošināta visu bibliotēkas pamata pakalpojumu saņemšana, veikts aktīvs darbs, organizējot literatūru popularizējošus pasākumus (skat. nodaļu ”Darbs ar bērniem un jauniešiem”).

Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām (uzņēmēji, bezdarbnieki, imigranti, mājsaimnieces, seniori, ģimenes u. c.)

Interesu grupās pulcējās dažādu vecumu, sociālo slāņu, nodarbinātības jomu personas. Veidojoties pastāvīgam pasākumu apmeklētāju lokam, radās *lasītāju kubiņi*. 2017. gadā palielinājies lasītāju kubiņu skaits, vērojama pasākumu tematiskā daudzveidība: *stāstnieki* tikās ”Sirsniņo sarunu” kubiņa pasākumos (Bišumuižas filiālbibliotēka), *dzejas cienītājiem* sadarbībā ar Dzejas mīļotāju klubu ”Sozvezdije” notika 11 poētiskās pēcpusdienas, *bērnu literatūras draugu* kluba ”Burinieks” 9 tikšanās reizēs apmeklētāji iepazīna rakstniekus - jubilārus, grāmatu veidotājus un jaunus izdevumus (CB Bērnu literatūras nodaļa), *informācijpratības* kubiņa ”Bibliotēkas draugu kubiņš” 6 tikšanās reizēs izzināti temati par mūziku, valstīm un dažādiem veselības jautājumiem (Bolderājas filiālbibliotēka), *valodu apguvēji* ”Stāstnieku kubiņā” pilnveidoja savas latviešu sarunvalodas prasmes (CB Pieaugušo literatūras nodaļa), bet angļu sarunvalodā praktizēties bija iespējams Imantas filiālbibliotēkā. *Ceļojumu cienītājiem* lasītāju kubiņos ”Domubiedri” (Šampētera filiālbibliotēka) un ”Ceļotprieks” (Daugavas filiālbibliotēka) lūkotas prezentācijas, organizētas ceļotāju tikšanās un dalīšanās iespaidos par valstīm un tautām, *rokdarbnieki* jaunus darbus dažādās tehnikās veidoja gan ”Rokdarbu pulciņā” Daugavas filiālbibliotēkā, gan ”Tamborētāju kubiņā” Bišumuižas filiālbibliotēkā, gan Juglas filiālbibliotēkā un filiālbibliotēkā ”Rēzna”. Interesanta labdarības akcijā ”Dāvāsim siltumu” norisinājās rokdarbu kubiņā ”Dzintras dzīpariņi” (CB Pieaugušo literatūras nodaļa) - katrs bija aicināts dāvināt adītus un tamborētus zābaciņus, zeķītes,

cepurītes, cimdiņus, sedziņas priekšlaikus dzimušiem bērniņiem. "Siltās dāvaniņas" bibliotekāri nogādāja BKUS. *Brīvā laika pavadīšanas* klubiņu dalībnieki iepazīna interesantas personas, kopā izklaidējās, atklāja savus talantus, apguva jaunas prasmes. Dāmu klubiņā "Ilgas" viens no interesantākajiem pasākumiem bija "Riču račs Latvijas kartē" (Imantas filiālbibliotēka), bet senioru klubiņā "Sarma" – pasākums "Zvanu balsis..." par dievnamu zvaniem (Pļavnieku filiālbibliotēka). Savukārt dāmas no "Lasītāju klubiņa" devās ekskursijās pa ievērojamu personu dzīvesvietām (filiālbibliotēka "Zemgale"), bet neformālajā klubiņā "Juglas aicinājums" dalībnieki iepazīna interesantas personas (Juglas filiālbibliotēka).

Pedagogu un pedagogijas studentu bibliotekārajai apkalpošanai pievērsta īpaša uzmanība vairākās filiālbibliotēkās – visvairāk sniegtas uzziņas un palīdzība jaunu metožu darbam ar bērniem izzināšanā. Nozīmīgs atbalsts šai mērķauditorijai ir RCB Vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku metodiskā lasītava, kur ir pieejams daudzveidīgs un bagātīgs izdevumu klāsts.

Uzņēmēju biežāk izmantotie bibliotēkas pakalpojumi - individuālas konsultācijas par likumdošanu, uzņēmējdarbības vidi, procesiem (muita, tirdzniecība, biznesa plānu sastādīšana, cenu politika). Filiālbibliotēkā "Vidzeme" izveidoti informatīvi materiāli par sociālajiem jautājumiem un noderīgu interneta vietņu saraksti. E-nedēļas ietvaros uzņēmēji iepazīstināti ar Nacionālās informācijas aģentūras LETA biznesa portālu *Nozare.lv* un *Letonika.lv*. Nodrošināta iespēja izmantot atsevišķu telpu projektu rakstīšanai un individuālam darbam.

Ģimeņu aktīvu bibliotēku apmeklējumu veicinājusi pakalpojumu daudzveidība, speciāli organizētu pasākumu kopums. Atzinība gan no bibliotēkas apmeklētājiem, gan bibliotekāriem saņemta par RCB projekta „Jaunajām māmiņām” norisēm (skat. sadaļu "Projekti"). Turpinājās tendence – arvien aktīvāk bērnu vecāki iesaistījās bibliotēkas organizētajos pasākumos. Atsaucību guvusi kopīgu, radošu darbu veidošana (Imantas filiālbibliotēka un filiālbibliotēka "Avots").

Organizēti tematiski pasākumi, kuros vērojama metožu daudzveidība, piemēram, "Imantas vecmāmiņu stāsti" novadpētniecības materiālu izzināšanas akcija (Imantas filiālbibliotēka), "Es, mamma un mana ģimene" - literatūras izstāde, slaidrāde, joki, anekdotes un "dzīvās bildes" (Bolderājas filiālbibliotēka), "Nāc, lasīsim kopā!" akcija, kurā bērnam jāatnāk uz bibliotēku ar vecākiem, lai kopā veiktu uzdevumu un saņemtu balvu (Čiekurkalna, Jaunciema filiālbibliotēkas) un "Kā putni ligzdiņā: svētki lasošām ģimenēm" - radoša darbnīca ātrlasīšanas konkurss, stafetes ar grāmatām, deju meistarklase, šovs no Zinātniskā teātra *Laboratorium.lv*, lasošāko ģimeņu apsveikšana un "Zini, mini, pamēģini!" - jautru rēbusu risināšana, pārbaudījumi ātrumā un veiklībā, burvju triki, iedvesmojoties no bibliotēkas grāmatām, pasakas skaļā lasīšana un attēlojums lomās; loterija, radošā darbnīca, muzikālā spēle (Sarkandaugavas filiālbibliotēka). Atbilstoši pieprasījumam, veikts individuālais darbs/apmācības, kurās seniori apguva teksta formatēšanu, mācījās attālināti pirkt biļetes, iepazīnās ar internetbankas demonstrācijas versijām.

Senioru auditorijai organizēti vairāki pasākumi Dienas centros pilngadīgām personām - "Kastanis" telpās reizi mēnesī notika lasītāju tikšanās ar populārām personām (filiālbibliotēka "Rēzna"), centrā "Ābeļzars" bija izzināmi bibliotēkas jaunieguvumi apskatos latviešu un krievu valodās (filiālbibliotēka "Avots"). Vairāki pasākumi notika bibliotēkās organizēto senioru klubu apmeklētājiem, piemēram, klubīš "Skaļā doma" Bolderājas filiālbibliotēkā organizēts, lai sniegtu iespēju senioriem dalīties domās par grāmatām, uzzinātu faktus par autoriem, ieteiktu citiem dalībniekiem grāmatas, iepazītos ar bibliotēkas jaunieguvumiem, atbalstītu bibliotēkas piedāvātās aktivitātes. Savukārt senioru kluba "Saulīte" Grīziņkalna filiālbibliotēkā pasākumu tematikā bija dalībnieku stāsti par savām bērības rotaļlietām, rokdarbu izstādes ar "stāstu", lauku tūrisma izzināšana, skaļie lasījumi Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļas laikā. Atsevišķi pasākumi senioriem organizēti daudzās bibliotēkās: par veselīgu dzīvesveidu - Cigun veselības grupas vingrošana, RD LD semināri "Veselībai un attīstībai", "Par sieviešu veselību" (filiālbibliotēka "Vidzeme"), tikšanās ar interesantām personām un literāri muzikālas stundas (Bolderājas filiālbibliotēka), jauno grāmatu apskati un veselības stundas (Ķengaraga filiālbibliotēka), dzejas pēcpusdiena, tikšanās ar aktrisi un rakstnieci, pasākums par videi draudzīgu dzīvesveidu, dziednieces lekcija (filiālbibliotēka "Kurzeme") u. c.

Atsevišķas filiālbibliotēkas organizēja gados vecākās paaudzes un bērnu koppeljumus: sākumskolas skolēnu un senioru radošo darbu izstāde (Bolderājas filiālbibliotēka), kopīga svētku svinēšana ar bērnu veidotu dāvanīņu izdalīšanu (Grīziņkalna filiālbibliotēka), svētku koncerts (Šampētera filiālbibliotēka). CB Bērnu literatūras nodaļā bērni veidoja apsveikumus vecajiem ļaudīm aprūpes namos un pansionātos, kurus tie saņēma Starptautiskajā senioru dienā. Arī Bišumuižas filiālbibliotēkā bērni labprāt iesaistījās dāvanīņu gatavošanā senioriem – tapa oriģinālas piespraudes un rotaslietiņas.

Personas bez noteiktas dzīvesvietas visās filiālēs varēja saņemt detalizētu informāciju par sociālo atbalstu, ko sniedz RD LD, kā arī izklāstu par pakalpojumiem ĀAP Rīgas patversmes Dienas centrā, kurā ir pieejami visi bibliotēkas pamatpakalpojumi (darbu veic filiālbibliotēkas "Rēzna" bibliotekāri). Šeit reizi nedēļā notika datora pamata prasmju apmācības, sniegtas individuālas konsultācijas par interneta resursiem darba un dzīvesvietas meklēšanai. Organizētas izziņošanas lekcijas sadarbībā ar Nodarbinātības Valsts aģentūru – "E-prasmes nodarbinātībai", "Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem", "Informācija par darbu un karjeras izvēles iespējām", notika izklaides pasākumi - folkloras kopas koncerts, atrakcijas kopā ar radošo apvienību jauniešiem "Trepes" u.c.

Uzsākta sadarbība ar Rīgas patversmes sieviešu nodaļu - reizi 2 mēnešos patversmes iemītniecēm tika sagatavots tematisks grāmatu apskats (filiālbibliotēka "Pārdaugava").

Uzziņu, informācijas un izglītojošais darbs

Galvenais uzziņu un informācijas darbs – profesionāli palīdzēt bibliotēkas lietotājam orientēties plašajā iespēstās un elektroniskās informācijas klāstā, kā arī nodrošināt bibliotēkas lietotājiem informācijas

pieejamību. Arvien vairāk publisko bibliotēku apmeklētāju paši prot meklēt informāciju dažādos informācijas resursos. Neskatoties uz to, bibliotēku praksē netrūkst sarežģītu uzziņu. Tie ir gan vēsturiski temati, gan sociālie, gan ar psiholoģiju saistītie temati: Latvijas vēstures atspoguļojums latviešu literatūrā, svētki viduslaiku Rīgā, Rīgas Operetes teātra vēsture, sociālā darba vēsture, labdarības teorija, ģimenes psiholoģiskie tipi, reklāmas nozīme biznesā u. c.

Lai informētu lietotāju par informācijas daudzveidību, pie izstādēm tiek pievienoti literatūras vai interneta adrešu saraksti, pie datoriem tiek novietoti tīmekļa vietņu saraksti par dažādiem aktuāliem tematiem. Ar plašu tīmekļa vietņu sarakstu var iepazīties RCB mājaslapā. Kā plaši lietotas uzziņu darba formas var minēt jaunieguvumu sarakstu un grāmatu apskatu veidošanu. Ar jaunieguvumu sarakstiem var iepazīties ne tikai bibliotēkā, bet tie tiek nosūtīti sadarbības partneriem, interešu klubu apmeklētājiem, apkaimes pirmsskolas izglītības iestādēm, skolām, sociālajām mājām, veco ļaužu pansionātiem, dienas centriem. Lai palīdzētu orientēties plašajā informācijas klāstā, notiek grāmatu apskati – gan jaunieguvumu, gan tematiskie. Grāmatu apskati tiek nolasīti ne tikai bibliotēkās, bet arī ārpus bibliotēkas – senioriem dienas centros, pansionātos un klubos. CB atrodas ESIP stends, kur regulāri tiek atjaunota saņemtā informācija. Šie materiāli izmantoti uzziņu darbā.

Bibliogrāfija. RCB ir ilggadīga bibliogrāfisko sarakstu un rādītāju sastādīšanas pieredze. Tiek sastādīti literatūras saraksti, veltīti literātiem vai novadpētniecības tematiem. Bibliotēku dienestā tika pabeigts darbs pie apjomīga bibliogrāfiskā rādītāja par vienu no Rīgas pašvaldības kultūras iestādēm “VEF Kultūras pils”. Darbs tika uzsākts 2016. gadā, pārskata gadā tika turpināts darbs VEF Kultūras pils radošās darbības vēstures izpētē, atlasīto iespiesto un elektronisko materiālu aprakstīšanā un strukturēšanā (767 ieraksti), foto materiāla atlasē. Bibliogrāfiskajā rādītājā ietvertas grāmatas un raksti periodiskajos izdevumos, kas publicēti laikā no 1950. gada janvāra līdz 2016. gada 1. oktobrim, kā arī nozīmīgākie elektroniskie resursi. Bibliogrāfiskais rādītājs iepazīstina ar VEF Kultūras pils daudzveidīgo darbību dažādos vēstures posmos, tās vadītājiem, darbiniekiem un 52 radošajiem kolektīviem. Bibliogrāfiskais rādītājs tika izdots 2017. gada nogalē ar Rīgas Domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta finansiālu atbalstu. Rādītāja prezentācija notika 30. novembrī VEF Kultūras pilī.

Bibliotēku dienestā regulāri tiek papildināta mape “Publikācijas par RCB un filiālbibliotēkām”. Katru gadu izdevumā “Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmata” tiek publicēts bibliogrāfiskais saraksts “Publikācijas par RCB ... gadā”, kurā ietverti bibliotēkas izdevumi, apkopotas nozīmīgākās publikācijas presē, kā arī elektroniskās publikācijas. Bibliogrāfiskie saraksti tiek sastādīti arī atsevišķās filiālbibliotēkās. RCB filiālbibliotēka „Vidzeme” regulāri apkopo literatūru par rakstniekiem un šie saraksti tiek piedāvāti skolām. 2017. gadā tapuši saraksti, veltīti A.Dziļumam, J.Einfeldam, P.Koelju u. c. Sabiedrībā aktualizējies jautājums par Lielajiem kapiem Rīgā, tāpēc sastādīts bibliogrāfiskais saraksts „No Lielajiem kapiem līdz

mūžībai". Ilggadīga pieredze ir arī Grīziņkalna filiālbibliotēkai, pārskata gadā apkopota literatūra par novadnieku un zinātnieku J.B. fon Fišeru.

Projektā „Literārās pastaigas” izstrādātajiem pastaigu maršrutiem tika pievienoti arī bibliogrāfiskie saraksti, kuros iekļauta izmantotā literatūra.

Informācijpratība. Pirmās konsultācijas par RCB elektroniskā kataloga un bibliotēkās pieejamo datubāzu lietošanu tiek sniegtas ikvienam lietotājam, jau reģistrējoties bibliotēkā. Pēc nepieciešamības bibliotekāri lietotājiem sniedz individuālas konsultācijas vai organizē datornodarbības, kurās apgūst datormaņu un informācijas meklēšanas prasmes. Datorkonsultāciju skaits katrā bibliotēkā ir atšķirīgs – no 100 līdz 1200 gadā. Šo pakalpojumu galvenokārt izmanto seniori un bezdarbnieki.

Bibliotēkas lietotājiem palīdzība nepieciešama, lai izmantotu Rīgas Domes elektroniskos pakalpojumus, portālu Latvija.lv, VID elektroniskās deklarēšanās sistēmu, lai pareizi izdrukātu dokumentus, kā arī lai izveidotu e-pasta adresi, darbā ar citām interneta adresēm, darbā ar Word dokumentiem.

Sešās RCB filiālbibliotēkās (Bolderājas, Daugavas, Grīziņkalna, Pārdaugavas filiālbibliotēkā, kā arī filiālbibliotēkā „Pūce” un „Vidzeme”) tiek organizētas individuālas datornodarbības, ietverot nodarbībā lietotājam nepieciešamos jautājumus, kā arī informācijas meklēšanas prasmes RCB pieejamajās datubāzēs. Bibliotekāriem bieži vien jāveic izskaidrošanas darbs par to, ka datorkonsultācijas neietver darbu ar konfidenciālu informāciju, apmācot lietot internetbanku, aizpildot VID dokumentus u. c.

Pārskata gadā pieaudzis konsultāciju skaits senioriem planšetdatoru un viedtālrunu lietošanā.

Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem

Visās RCB nodaļās un filiālbibliotēkās pastāvīgi ir pieejama pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju sagatavotā informācija – gan informatīvajos stendos, izstādēs, mapēs uz vietas bibliotēkā, gan materiāli apmeklētājiem līdzņemšanai. Informatīvie materiāli tiek saņemti centralizēti, pēc tam profesionālās pilnveides vai citu pasākumu laikā tie tiek izdalīti RCB struktūrvienību pārstāvjiem vai arī tos var saņemt RCB sekretariātā, vai arī tie tiek nogādāti bibliotēkās kopā ar krājuma jaunieguvumiem.

Regulāri ar afišu un bukletu palīdzību informējām par Rīgas pilsētas svētkiem un pasākumiem: 1991. gada barikāžu aizstāvju atceres dienas, 4. maija pasākumiem, Jāņiem, Rīgas svētkiem, Zinību dienas pasākumiem, 18. novembri, Ziemassvētkiem un Jaungadu u. c.

Bibliotēkās pieejami arī RD IKSD un citu departamentu sagatavotie iestāžu un pasākumu katalogi (piemēram, „Festivāli Rīgā 2017”, „Interesu un profesionālās ievirzes izglītības programmu un amatiermākslas kolektīvu katalogs”), informatīvie materiāli iedzīvotājiem (piem., RD LD informatīvais buklets personām krīzes situācijās vai bez noteiktas vietas), arī valsts iestāžu informatīvie materiāli (piem., LR Iekšlietu ministrijas informatīvais materiāls par rīcību dažādu apdraudējumu gadījumā) u. c.

Sadarbībā ar RD LD RCB un filiālbibliotēkās regulāri ir pieejama aktuālākā informācija par sociālās palīdzības saņemšanas iespējām, informācija, kas aktuāla trūcīgajām personām - par patversmēm, dienas centriem, zupas virtuvēm, ēdināšanas pakalpojumiem mazaizsargāto personu grupām, informācija par RD LD realizētajiem projektiem un rīkotajiem semināriem u. c., kas bibliotēkām tiek izsūtīta elektroniski.

Bibliotēkās tiek izvietota arī informācija par RIIMC piedāvājumu pieaugušo neformālajā izglītībā (par kursiem).

Sadarbībā ar Rīgas Pilsētas būvvaldi bibliotēkas regulāri saņem (elektroniski pa e-pastu) un izvieto informāciju par publiskajām apspriešanām Rīgā (koku ciršana, detālplānojumi, būvniecības ieceres, adrešu maiņa). Bibliotēkās pieejamas arī publisko apspriešanu aptaujas lapas.

Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

RCB elektroniskais kopkatalogs aptver informāciju par RCB un tās filiālbibliotēku krājumos esošajiem informācijas resursiem (bez periodikas), par to atrašanās vietu un to pieejamību. Kā liecina summārās uzskaites dati, elektroniskajā kopkatalogā bibliotēkas lietotājiem pieejamo eksemplāru kopskaits ar katru gadu ir palielinājies: 2015. gadā – 642 262, 2016. gadā – 646 216 (+ 3 954 eks.) un 2017. gadā – 674 663 (+ 28 447 eks.). Kopkatalogs kalpo ne tikai kā palīgs informācijas izguvē RCB un tās filiālbibliotēku apmeklētājiem, bet arī kā serveris Z39.50 protokolam, ar kura palīdzību jebkura Latvijas vai ārvalstu bibliotēka var lejupielādēt RCB KAN veidotos bibliogrāfiskos ierakstus, tā atvieglojot un paātrinot savu katalogizēšanas darbu. Tajā tiek ievadīti ne tikai jaunie bibliogrāfiskie ieraksti, bet arī regulāri papildināti un rediģēti agrāk ievadītie ieraksti. Elektroniskā kataloga satura un kvalitātes uzlabošanai tiek veiktas šādas darbības:

- Autoritatīvajiem ierakstiem, kuri ir ar identisku aprakstgalvu (piem., Jānis Kalniņš) – tiek noskaidrots, vai persona atbilst esošajā ierakstā pievienotajiem datiem un nepieciešamības gadījumā tiek atvienots no bibliogrāfiskā ieraksta vai papildināms kāds no esošajiem autoritatīvajiem ierakstiem;
- Darbs ar bibliogrāfiskajiem ierakstiem, kuriem nav un nav bijis pievienots neviens eksemplārs – aizstāšana ar jauniem datiem;
- Darbs ar identiskiem ierakstiem – atlase un eksemplāru pārceļšana pie kvalitatīvākā apraksta;
- Bibliogrāfisko aprakstu datu precizēšana un papildināšana rekatalogizētajiem iespieddarbiem, izmantojot Repozitārija Pasīvo krājumu vai citu filiālbibliotēku krājumu.

RCB KAN darbinieki regulāri strādā pie Autoritatīvo ierakstu datubāzes papildināšanas. 2015. gada laikā lejupielādēti no LNB Autoritatīvo ierakstu datubāzes un rediģēti vai izveidoti 7 464 jauni ieraksti, 2016. gadā – 4 973, 2017. gadā – 4 416. Ņemot vērā to, ka lielākā daļa populārāko autoru dati Autoritatīvajā datubāzē ir jau ievadīti, tad jauno autoru, sastādītāju, redaktoru, mākslinieku u. c. personu

ievadāmo datu skaits samazinās. Palielinās rediģēšanas un papildināšanas darbs, atbilstoši RDA katalogizācijas noteikumiem.

Autorizācijas dati sistēmas “Mana bibliotēka” izmantošanai tika izsniegti 10 024 lietotājiem (28% reģistrēto lietotāju; +2 179, salīdzinot ar 2016. gadu). Sistēmā pasūtīti 23 513 izdevumi, kā arī pieprasīti 47 478 informācijas resursu izmantošanas termiņa pagarinājumi.

Digitalizācija – kopaina, īss situācijas apraksts

Pārskata gadā krājuma digitalizācija netika veikta.

Iekšzemes un starptautiskais SBA

SBA rādītāji

SBA	2015	2016	2017
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	504	484	510
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	1	16	1

Pārskata periodā RCB Starpbibliotēku abonements (SBA) no RCB un tās filiālbibliotēkām kopumā saņēmis 541 pieprasījumus, no kuriem izpildīti 510.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, pieprasījumu skaits ir audzis par 17 pieprasījumiem. Ja iepriekšējā gadā LNB apmeklējums bija iespēja iepazīties ar jauno Nacionālās bibliotēkas ēku, tad vēlāk pārsvaru guva ērtības iepazīties ar pieprasīto izdevumu sev tuvākajā publiskajā bibliotēkā.

SBA piedāvājumu izmantojušas tikai 19 filiālbibliotēkas. Pieprasījumu skaits ir ļoti dažāds un svārstās no 1 pieprasījuma (ĀAP „Saulaino dienu bibliotēka” BKUS) līdz 68 pieprasījumiem (CB).

Lai izpildītu pieprasījumus, visbiežāk izmantoti LNB krājumi (320). Noturīga saglabājusies arī sadarbība ar Rīgas Tehniskās universitātes bibliotēku (112), Latvijas Universitātes un tās fakultāšu bibliotēkām (84). Citu bibliotēku pakalpojumus pārskata periodā nebija jāizmanto.

Analizējot SBA pieprasījumus saturiskā aspektā, kā pieprasītākās nozares 2017. gadā var minēt vēsturi, mākslu, kā arī dabas zinātnes un juridisko literatūru. Pēc neliela pārtraukuma atkal palielinājusies interese par pedagogijas jautājumiem. No daiļliteratūras vispieprasītākās bijušas dažādos laika posmos izdotas latviešu autoru grāmatas. Liels pieprasījums bijis arī pēc iepriekšējo gadu periodiskajiem izdevumiem – žurnāliem latviešu un krievu valodā. SBA kārtā tika piegādāti arī mūzikas diski un skaņuplates. Aktīvi izmantots SBA atbalsts pasākumu un izstāžu veidošanā. Tāpat kā iepriekšējos gados, SBA izpildījis arī tematiskos pieprasījumus, piemēram, “Latvijas gatavība klimata pārmaiņu izaicinājumiem”, “Elektromuzikālo instrumentu uzbūves shēmas” u.c.

6. Krājums

Krājuma komplektēšanas politika un organizācija:

- **informācija par krājuma komplektēšanas politikas dokumentu**

Pārskata gadā komplektēšanas darbs RCB tika veikts saskaņā ar aktuālo krājumu komplektēšanas dokumentu – „Rīgas Centrālās bibliotēkas krājuma attīstības un komplektēšanas koncepcija 2014.-2018.”. Komplektēšanas koncepcija tika apstiprināta 2014. gadā.

- **krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā**

Krājuma komplektēšanas prioritātes: oriģinālliteratūra, informācijas resursi bērniem un jauniešiem, kā arī periodikas abonēšana.

2017. gadā RCB vienoto krājumu veido CB, 26 filiālbibliotēku, Bibliotēku dienesta, ārējā apkalpošanas punkta „Saulaino dienu bibliotēka” BKUS, Vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku metodiskās lasītavas un Repozitārija krājumi.

Krājuma komplektēšanā joprojām nozīmīgs ir atbalstītāju devums. Visvairāk dāvinājumā saņemtās aizvien ir grāmatas.

Racionāla krājuma organizēšanā un izmantošanā liela loma ir RCB Repozitārijam. Ja kādai konkrētai filiālbibliotēkai iedzīvotāju dāvinājumi nebija nepieciešami, tie tika novirzīti Repozitārija Apmaiņas krājumam, kur tos varēja izvēlēties citas RCB struktūrvienības. Pārskata periodā Repozitārija Apmaiņas krājums papildinājies par 21 953 vienībām. RCB un filiālbibliotēkas Apmaiņas krājumā nodevušas 12 390 eksemplārus mazpieprasītos informācijas resursus un liekos dubletus, 8140 eksemplārus bibliotēkas lietotāju un 1168 eksemplārus privātpersonu dāvinājumus. Grāmatu maiņas punktos iegūti 255 eksemplāri RCB krājumam noderīgu grāmatu. Lai nodrošinātu RCB struktūrvienības ar jaunieguvumiem, kuri netiek iepirkti lielā eksemplāru skaitā, viens to eksemplārs (galvenokārt - nozaru literatūra) pie iegādes tiek iedalīts Repozitārija Aktīvajam krājumam un pēc pieprasījuma izsniegts citām RCB struktūrvienībām. Katra filiālbibliotēka šīs grāmatas izsniedz saviem lasītājiem kā Aktīvā krājuma grāmatas, līdz ar to kopējais Aktīvā krājuma kopējais izsniegums ir 13 057 eksemplāri.

2017. gada laikā Repozitārija Pasīvais un Aktīvais krājums uzsāka darbu ar BIS ALISE SBA moduli. Izdevumi, kuru izdošanas gads ir līdz 2000. gadam, vienā eksemplārā tiek komplektēti RCB Pasīvajā krājumā. Pārskata gada Pasīvā krājuma izsniegums nedaudz samazinājies un ir 1116 vienības (2016. gadā – 1 402). Galvenokārt šie informācijas resursi tiek izsniegti pēc konkrētiem pieprasījumiem, kā arī izstāžu noformēšanai un papildināšanai RCB struktūrvienībās.

Pārskata gadā centralizēti pārsietas 97 grāmatas par summu 500 EUR.

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

	2015	2016	2017
Finansējums krājuma komplektēšanai	271 064.09	271 706.53	391 646.49 + 63 856.00 = 455 520.49
<i>t. sk. pašvaldības finansējums</i>	236 389.60	244 100.99	279 665.00 + 63 856.00 = 343 521.00
grāmatām	203 554.90	199 485.32	339 394.34
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	20 769.46	21 060.63	31 041.71
Periodiskajiem izdevumiem	55 060.00	64 632.00	63 856.00
Finansējums krājumam uz vienu iedzīvotāju apkopes zonā (pašvaldības finansējums)	0,34	0,35	0,49

2017. gadā no RD apstiprinātā RCB budžeta 239 527 EUR izlietoti informācijas resursu iegādei:

- Krājuma papildināšanai ar jaunām grāmatām un citiem informācijas resursiem (neskaitot periodiku) – 279 665 EUR (no kuriem 2 120 EUR no ieņēmumiem). Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, tas ir par 100 196.01 EUR vairāk nekā 2016. gadā un par 98 335.40 EUR vairāk nekā 2015. gadā.
- periodikas abonēšanai, salīdzinot ar 2016. gadu, gada summa nav palielināta - 63 856 EUR.
- 34 674.49 EUR veido bezatlīdzības izdevumi un dāvinājumi.

RCB krājuma **rekatalogizācija** ir pabeigta.

Krājuma pārbaude (inventarizācija)

Pārskata periodā notika 10 kārtējās automatizētās inventarizācijas - Bišumuižas, Biķernieku, Daugavas, Grīziņkalna, Jaunciema, Šampētera filiālbibliotēkā un filiālbibliotēkās "Rēzna", "Strazds", "Vidzeme", kā arī RCB Bibliotēku dienesta krājumam.

Nozīmīgākā konstatētā problēma – iztrūkums pārsniedz LR MK noteikumus Nr. 317 pieļaujamo iztrūkuma normu 0,3 % no bibliotēkas krājuma vērtības uz kārtējā saimnieciskā gada sākumu. Visvairāk brīvpieejas apstākļos zudušas ārzemju daiļliteratūras un bērnu grāmatas. Arī nozaru krājumā visās zinātņu nozarēs bija konstatēts iztrūkums. Vismazākais iztrūkums tika konstatēts Daugavas filiālbibliotēkā (0.2 %) un Šampētera filiālbibliotēkā (0.5 %). Pārējās filiālbibliotēkās iztrūkums svārstījās 0,5% līdz 1,5%. RCB Bibliotēku dienesta krājumam nav brīvpieejā zudušu informācijas resursu.

Krājuma rādītāji (jauniegunumi, apgrozība u. c.)

- **situācijas raksturojums, rādītāju analīze, secinājumi**

Pārskata gadā komplektēšanas darbs RCB tika veikts saskaņā ar aktuālo krājumu komplektēšanas dokumentu – „Rīgas Centrālās bibliotēkas krājuma attīstības un komplektēšanas koncepcija 2014.-2018.”. Noslēdzot 2017. gadu, RCB un filiālbibliotēku kopējo krājumu veidoja 728 765 informācijas resursi par

summu 3 678 901,70 EUR (par bilancē esošajiem 655 197 eksemplāriem). Salīdzinot ar krājuma apjomu gada sākumā, tas palielinājies par 27 521 vienībām (skat. pārskata pielikumu Nr. 2). Kopkrājumu veido dokumenti latviešu valodā (508 504 eks. jeb 69.78%), krievu valodā (173 279 eks. jeb 23.78%), angļu valodā (32 644 eks. jeb 4.48%), vācu valodā (6 850 eks. jeb 0.94%), pārējās svešvalodās (7 488 jeb 1.02%). Visvairāk kopkrājumā ir grāmatas (626 937 eks. jeb 86.02%), to veido arī seriālizdevumi/žurnāli (57 032 eks. jeb 7.83%), audiovizuālie materiāli (23 149 eks. jeb 3.18%), brošūras/pārējie dokumenti (16 536 eks. jeb 2.27%), elektroniskie dokumenti (2 280 eks. jeb 0.31%), nošizdevumi (2 028 eks. jeb 0.28%), kartogrāfiskie dokumenti (624 eks. jeb 0.09%) un attēlizdevumi (179 eks. jeb 0.02%).

Atbilstoši piešķirto līdzekļu palielinājumam 2017. gadā ir redzams arī jaunieguvumu palielinājums. Salīdzinot ar 2016. gadu, 2017. gadā krājumā saņemto informācijas resursu skaita palielinājums manāms visiem izdevuma veidiem. Ievērojami palielinājies audiovizuālo materiālu skaits (par 0.59%). Salīdzinot ar 2016. gadu, bērniem paredzēto grāmatu iepirkumu skaits ir ievērojami palielināts – par 4229 eksemplāriem. Saņemto informācijas resursu sadalījums pa filiālēm ir skatāms pielikumā Nr. 3.

Neskatoties uz to, ka izslēgto informācijas resursu skaits ir palielinājies, RCB un tās filiālbibliotēku kopējais krājums ir palielinājies, jo pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai arī ir izteikti palielināts. Sīkāka informācija par izslēgtajiem informācijas resursiem un to izslēgšanas iemesliem ir pielikumā Nr. 4.

Krājuma rādītāji

	2015	2016	2017
Jaunieguvumi	32 157	28 765	48 893
<i>t. sk. pirktu jaunieguvumu skaits</i>	23 285	21 444	31 271
<i>t. sk. bērniem</i>	4 053	4 064	8 293
<i>t. sk. nepirktu jaunieguvumu skaits</i>	8 872	7 321	17 622
Izslēgtie dokumenti	43 388	43 308	50 259
Krājuma kopskaits	688 888	700 332	728 765
<i>t. sk. periodika (laikraksti un žurnāli)</i>	41 526	49 016	54 102
<i>t. sk. pārējie dokumenti</i>	647 362	651 316	674 663
<i>t. sk. bērniem</i>	72 286	74 711	77 588
Krājuma apgrozība	2.06	2.05	1.9

Piezīme : ailē „bērniem” norāda B un J dokumentu skaitu

Krājuma apgrozījums ir samazinājies, jo ir kļuvis mazāks izsniegums un palielinājies krājuma apjoms.

Lielākajā daļā RCB struktūrvienību abonements ir apvienots ar lasītavu. Šis kārtojums ļauj ietaupīt vietu un lietotājiem labāk pārredzams.

Abonētās tiešsaistes datubāzes (t. sk. ar piekļuvi ārpus bibliotēkas telpām)

Visās RCB filiālbibliotēkās lietotājiem pieejami bezmaksas interneta pakalpojumi, kā arī bezvadu internets. Kultūras informācijas sistēmu centra projekta „Elektroniskās publikācijas Latvijas bibliotēkās” ietvaros tiek nodrošināta bezmaksas pieeja resursiem Letonika.lv un Lursoft laikrakstu bibliotēka. 2017. gada jaunums

– RCB bija iespēja saviem lietotājiem piedāvāt datubāzi Letonika.lv lietot attālināti. Neskatoties uz to, ka daudzās Rīgas skolās ir pieejama datubāze Letonika.lv un iespēja to lietot attālināti, pārskata gadā filiālbibliotēkās attālinātās lietošanas parole izsniegta 5187 lasītājiem.

RCB tiek abonētas un lietotājiem pieejamas arī autorizētās datubāzes Nozare.lv un Ebscohost.com.

2017. gadā RCB filiālbibliotēkās pirmo gadu tika abonēta Flipster datubāze. Tā ir e-žurnālu datubāze, EBSCO produkts. RCB abonēja 20 žurnālus no minētās datubāzes, noderīgus radošai brīvā laika pavadīšanai un dažādām interesēm.

EBSCO un Flipster datubāze reģistrētajiem lietotājiem bija pieejama arī attālināti mājas datorā vai mobilajā ierīcē.

RCB veidotās datubāzes

Datubāze “Periodiskie izdevumi RCB”, kurā apkopota informācija par žurnālu un laikrakstu pieejamību RCB un tās 26 filiālbibliotēkās. Meklēšana datubāzē iespējama gan pēc filiālbibliotēkas nosaukuma, gan pēc izdevuma nosaukuma. Pārskata gadā datubāzē pieejamas ne tikai ziņas par esošo gadu, bet tā papildināta ar ziņām par RCB saglabātajiem iepriekšējos gados izdotajiem periodiskajiem izdevumiem. Izmantojot šo datubāzi, bibliotēkas lietotājiem ir iespēja iepazīties ar RCB periodisko izdevumu klāstu arī attālināti.

Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums

Dabubāze	2015	2016	2017
Letonika	8 259 skatīj. 985 sesijas	15 225 skatīj. 859 sesijas	6 297 skatīj. 1 832 sesijas
News	1 540	2 163	2602
EBSCO	1 559 skatīj. 252 sesijas	1 856 skatīj. 222 sesijas	2 772 skatīj. 1 371 sesijas
Britannica Library	Nav abonēta	27 835 skatīj. 220 sesijas (dati par janv.- aug.)	Nav abonēta
Flipster			574 skatīj. 642 sesijas

Salīdzinot ar 2016. gadu, palielinājies datubāzes Letonika.lv izmantojums, kaut arī lielākajā daļā no Rīgas skolām ir nodrošināta piekļuve Letonika.lv. 2017. gadā sesiju skaits palielinājies vairāk nekā divas reizes, jo ir liels attālinātās piekļuves paroju izsniegumu skaits. No Letonika.lv satura 54% no skatījumiem ir vārdnīcas izmantošana, 12% skatījumu izmantoti daiļliteratūras pilnteksti.

Pēc KISC apkopotās statistikas par Letonika.lv izmantošanu Latvijas bibliotēkās, kā arī attālinātās pieejas izmantošanu, konstatēts, ka RCB ir otrais augstākais rādītājs starp Latvijas publiskajām bibliotēkām.

Palielinājies arī Lursoft bibliotēkas datubāzes izmantojums gan lietotāju, gan bibliotekāru vidū. Bibliotekāri šo datubāzi izmanto uzziņu darbā, izstāžu veidošanā, novadpētniecības materiālu atlasē.

Pirmo gadu tika abonēta e-žurnālu datubāze Flipster. Pirmais gads ir iepazīšanās gads, bet turpmāk nepieciešams lielāks darbs šīs datubāzes popularizēšanā.

Bibliotekāru darbs nav iedomājams bez LNB nacionālās bibliogrāfijas analītikas datubāzes, digitālās bibliotēkas resursiem: Zudusī Latvija un Periodika.lv. Pārskata gadā liels darbs tika veikts ar datubāzi Periodika.lv, atlasot un iepazīstoties ar materiāliem bibliogrāfiskajam rādītājam „VEF Kultūras pils”.

Krājuma popularizēšana

Lai popularizētu jaunieguvumus, lielākajā daļā filiālbibliotēku organizē „Jauno grāmatu dienas”, kuru laikā lietotāji var pārļapot un izvērtēt informācijas resursu saturu, kā arī rezervēt, iestāties rindā interesējošā izdevuma saņemšanai. Ja lietotājs nepagūst šo pasākumu apmeklēt, tad ar mēneša jaunieguvumiem var iepazīties, izmantojot jaunieguvumu sarakstus. Ar tiem tiek iepazīstināti lietotāji bibliotēkā, tos nosūta tuvējām skolām un bērnudārziem (Imantas, Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka, filiālbibliotēka „Strazds”), sadarbības partneriem un interesentiem (Bolderājas, Čiekurkalna, Juglas un Šampētera filiālbibliotēka). 12 filiālbibliotēkās (filiālbibliotēkā „Avots”, Bišumuižas, Ķengaraga, Pārdaugavas filiālbibliotēkā u. c.) sagatavoti jaunieguvumu apskati, kas nolasīti ne tikai bibliotēkās, bet arī pansionātos, sociālajās mājās un dienas centros.

Mežciema filiālbibliotēkā, kas atrodas skolas telpās, sagatavota prezentācija par jaunāko literatūru, ko pārraidīja skolas informatīvajā monitorā.

Grīziņkalna filiālbibliotēka katru mēnesi organizē jauno grāmatu informācijas pēcpusdienu „Atvērsim grāmatu kopā”. Šis pasākums paredzēts gan pieaugušajiem, gan bērniem un tas ir iecienīts lietotāju vidū. Pasākuma laikā tiek popularizēts RCB elektroniskais katalogs un tā iespējas.

Visu pārskata periodu filiālbibliotēkas popularizēja savus krājumus, izmantojot dažādus popularizēšanas veidus: krājuma atklāsmes, plauktu izstādes, izstāžu ciklus, literārās stundas u.c.

Krājuma atklāsmei grāmatas tiek izvietotas speciālos statīvos plauktu galos, rotējošajos un cita veida grāmatu stendos, kā arī brīvi izvēlētos plauktos, tā piesaistot lasītāju uzmanību. Šādā veidā tiek izlikti interesantākie, populārākie un jaunākie izdevumi. Bieži vien krājuma atklāsmes izstādes veidotas ar nosaukumu: „Noderīga grāmata”, „Grāmata nesteidzīgam lasītājam”, vai „Iesakām izlasīt”. Šis krājuma atklāsmes veids tika izmantots visās RCB struktūrvienībās.

Efektīgs krājuma popularizēšanas veids ir plauktu izstādes ar nelielu akcentu (grāmatas atvērumi, fotogrāfija u.c.), tā pievēršot lietotāja uzmanību kādam konkrētam daiļdarbam, autoram vai izdevumam. Plauktu izstādes tika papildinātas ar publikācijām interneta vietnēs un pieejamajās datubāzēs.

Pārskata gadā, gatavojoties Latvijas simtgadei, daudzas filiālbibliotēkas veidoja šim notikumam veltītas tematiskas izstādes. Piemēram, Biķernieku filiālbibliotēkā izstādes ciklā „Ceļā uz Latvijas simtgadi”:

„Sievietes, kas darīja Latviju slavenu”, „Baltā galdauta svētki” u.c.; Grīziņkalna filiālbibliotēkā izstāžu cikls „Vilksim košu zelta jostu apkārt savu tēvu zem”; Ilģuciema filiālbibliotēkā izstāžu cikls „Mēs savā zemē un laikā”, kurā lietotāju vislielāko uzmanību izpelnījās izstāde, veltīta Rīgas mēram Džordžam Armitstedam; RCB Imantas filiālbibliotēkā regulāri tika papildināta izstāde „Vienkārši LATVIETIS”.

Čiekurkalna un Jaunciema filiālbibliotēka veidoja izstādi „Stūru stūriem tēvu zeme”, kurā mēneša jubilārs tika saistīts ar novadu, kurā viņš dzimis. Grāmatu klāstu papildināja citi informācijas resursi un tika sastādīti bibliogrāfiskie saraksti.

Visās filiālbibliotēkās tika gatavotas izstādes, kas veltītas ievērojamu Latvijas cilvēku jubilejām. Šī darba plānošanā tiek izmantots LNB sagatavotais „Kalendārs bibliotēkām” un RCB Bibliotēku dienestā sagatavotais papildinājums kalendāram. Pārskata gadā kā populārākās izstādes var minēt: „V.Vīķei-Freibergai – 80” (vairākās filiālbibliotēkās); „Z.Mauriņai – 120” (Jaunciema filiālbibliotēkā); „Rīgas arheoloģijas bruņinieks A.Caune” (Juglas filiālbibliotēkā); „Mārai Zālītei – 65” (filiālbibliotēkā „Strazds”; izstāžu cikls „Kultūrvides atspulgi” (filiālbibliotēkā „Vidzeme”), veltīts jubilāriem K.Sūniņam, E.Brastiņam, L.Svempam u. c.

Tematiskas literatūras izstādes veidotas dažādās krājuma nodaļās, pāršķirstot Latvijas vēstures lappuses, atzīmējot ievērojamus notikumus vai svētkus, kā arī papildinot pasākumus. Piemēram, Pļavnieku filiālbibliotēka veidoja tematisku literatūras izstādi „Atmiņu kolāža – Latvija 20. gadsimta 60.-70. gadi”, kurā informācijas avotu klāstu papildināja lietotāju privāto arhīvu liecības. Lielu lasītāju uzmanību piesaistīja izstāde „Dzejas un sveču maģija” Sarkandaugavas filiālbibliotēkā. Pēc bibliotēkas lasītāju ierosmes sižets par interesanti noformēto izstādi tika demonstrēts Latvijas Televīzijā. Laikā, kad RCB noritēja projekts „Jaunajām māmiņām”, daudzas filiālbibliotēkas rīkoja tematiskas izstādes, veltītas bērna ienākšanai ģimenē, bērna audzināšanai un attīstībai (Šampētera filiālbibliotēka, filiālbibliotēka „Zvirbulis” u. c.)

Interesanta krājuma popularizēšanas pieredze ir CB Pieaugušo literatūras nodaļai. Daiļliteratūras krājuma zonā izveidots stends “Radio mazā lasītava”. Izstāde tapusi radioraidījuma „Radio mazā lasītava” kontekstā, kurā ik svētdienu jaunāko un interesantāko grāmatu fragmentus lasa aktieris Gundars Āboliņš. Pēc katra radioraidījuma izstāde tiek regulāri papildināta.

Datubāzu popularizēšana

Lai veicinātu datubāzu izmantošanu lietotāju vidū, informācija par pieejamajām datubāzēm RCB atrodama mājaslapā, uz vietas filiālbibliotēkās informācija izvietota plakātu veidā pie lietotāju datoriem, uz informatīvajiem stendiem un TV monitoros, kā arī tiek veidotas prezentācijas. Lietotāju informēšana notiek reģistrēšanās laikā bibliotēkā, individuālajās datorkonsultācijās un nodarbībās, bibliotekārajās stundās skolēnu auditorijai, kā arī E-prasmju nedēļā gan bērnu, gan pieaugušo apmeklētāju auditorijai.

Lai popularizētu pieejamās datubāzes, RCB Biķernieku filiālbibliotēkā un bibliotēkā „Avots” tika veidotas izstādes „Iepazīsti datubāzes”, kurās detalizētāk atklāts RCB veidoto un abonēto tiešsaistes datubāzu saturs. Daugavas filiālbibliotēka E-prasmju nedēļas ietvaros organizēja nodarbības par datubāzēm 11. un 12. klašu audzēkņiem, lai veicinātu nākamo studentu informācijpratību. Iļģuciema filiālbibliotēka E-prasmju nedēļas ietvaros veidota izstāde „E-prasmes nodarbinātībai un uzņēmējdarbībai”. Imantas filiālbibliotēka izveidojusi prezentāciju „Informācijas meklēšanas iespējas un datubāzes”, kura demonstrēta gan bibliotēkā, gan skolās. Filiālbibliotēka „Pūce” organizējusi bibliotekāro stundu jauniešiem „Katalogs mobilajās ierīcēs”. Filiālbibliotēkas „Zemgale” 6 pasākumu ciklā „Novērtē. Tev noderēs” notika iepazīstināšana ar pieejamajām datubāzēm un pilnveidotas informācijas meklēšanas prasmes dažādām auditorijām. Vairākas filiālbibliotēkas demonstrēja RCB pieejamās datubāzes dažādu pasākumu laikā gan bibliotēkā, gan ārpus tās.

Bibliotēku dienestā sagatavots palīgļīdzeklis Flipster datubāzes lietošanā, kas nosūtīts visām filiālbibliotēkām. Šī datubāze, kas apkopo e-žurnālus par rokdarbiem, fotografēšanu, dārzkopību u. c. populārām tēmām, pieejama arī attālināti, tāpēc tika popularizēta ne tikai bibliotēkas lietotājiem, bet arī rokdarbu pulciņu dalībniekiem, dienas centru vadītājiem, skolotājiem un bērnudārzu audzinātājām.

Datubāzu popularizēšana un informēšana par meklēšanas iespējām dažādās datubāzēs tiek veikta apmācību ciklā jaunajiem RCB darbiniekiem nodarbībā par uzziņu darbu. Pārskata gadā Bibliotēku dienesta galvenā eksperte apmeklēja 16 filiālbibliotēkas, konsultējot darbiniekus informācijas meklēšanā un pilnveidojot prasmes datubāzu lietošanā. Tika ieteiktas datubāzu popularizēšanas metodes.

Darbinieki var atsvaidzināt vai pilnveidot savas zināšanas KISC piedāvātajos profesionālās pilnveides pasākumos: pārskata gadā RCB darbinieki piedalījās pasākumā: “Datubāzu resursi un rīki informācijas darbā” 23. maijā; „EBSCO datubāzes e- resursi un informācijas izguve” 9. maijā.

Darbs ar parādniekiem

Darbā ar parādniekiem vispopulārākā metode ir atgādinājumu sūtīšana elektroniski, izmantojot BIS ALISE iespējas. Tiek veikta arī īsziņu sūtīšana vai zvanīšana uz lietotāju norādītajiem tālrunu numuriem. Darbā ar parādniekiem vispopulārākā metode ir atgādinājumu sūtīšana elektroniski, izmantojot BIS ALISE iespējas. Tiek veikta arī īsziņu sūtīšana vai zvanīšana uz lietotāju norādītajiem tālrunu numuriem.

Viena no problēmām šajā darbā – uzrādītas nepareizas e-pasta adreses vai sūtītie e-pasti tiek ignorēti.

Bibliotēku lietotāji izmanto mēneša pēdējo sestdienu, kad ir iespēja nodot grāmatas bez soda naudas.

Vairākas RCB struktūrvienības savos pārskatos norāda, ka iespēju izmantoja ne tikai lasītāji ar nelielu kavējuma termiņu, bet arī ilglaicīgi kavētāji.

Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības

Aizvien pastāv grūtības sabalansēt nepieciešamību veidot kvalitatīvu krājumu (kultūrvēsturiski informācijas resursi, jaunākā nozaru literatūra, intelektuālā un godalgotā daiļliteratūra, klasikas atkārtoti izdevumi, dzeja) un nodrošināt lielu lasītāju daļu, kuriem interesē cita rakstura lasāmviela (bestselleri, neapgrūtināša satura literatūra, grāmatas izklaidei).

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

Darba ar bērniem un jauniešiem pamatrādītāji

	2016		RCB kopskaits	2017	
	Bērni līdz 18 gadiem	% no kopskaita		Bērni līdz 18 gadiem	% no kopskaita
Lasītāju skaits	15 978	27 %	56 806	16 197	29 %
Apmeklējumu skaits	210 337	24 %	845 586	198 451	23 %
Izsniegums	249 528	17 %	1 399 453	263 756	19%

Bērnu un jauniešu skaits pa vecuma grupām

Vecuma grupa	2015	2016	Skaits	2017	
				Salīdzinājumā ar 2016. gadu	% no kopskaita (56 806)
Pirmsskolas vecuma bērni	1179	1130	1189	+ 59	2 %
1.-4. klašu skolēni	5407	5471	5424	- 47	9 %
5.-9.klašu skolēni	7374	7412	7616	+ 204	13 %
10.-12. klašu skolēni	1985	1965	1968	+ 3	3 %
Kopā (līdz 18 gadiem)	15945	15978	16197	+ 219	28 %
Kopā (līdz 9.klasei)*	13960	14013	14229	+ 216	25 %

* Bērnu nodaļu apmeklētāji

Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija attiecībā uz šo darba virzienu

RCB metodisko un konsultatīvo darbu veic Bibliotēku dienests, ir atbildīgais speciālists. Lai pilnveidotu RCB darba ar bērniem un jauniešiem kvalitāti, 2017. gadā veikti pasākumi:

- profesionālās pilnveides nodarbības RCB darbiniekiem – "Darba ar bērniem aktualitātes" (divām grupām), "Darbs ar lasītāju grupām" (RCB Jauno bibliotekāru skola), "Bērnu, pusaudžu un jauniešu uzvedības īpatnības, iemesli un risinājumi (lektors – izglītības psiholoģe Zanda Šneidere);
- informatīvu materiālu sagatavošana par profesionāliem jautājumiem – "Interesantas bibliotēkās realizētās idejas", kurā apkopots "apaļā galda" diskusijās par darbu ar bērniem Latvijas bibliotēkās,

Lasītāju apkalpošanas speciālistu konferencē, seminārā "Tiesības uz cieņpilnu dzīvi" un pasākumu ciklā "Tiekamies bibliotekāru stāvā" par jaunumiem informācijpratības jomā dzirdētais.

- RCB radošo aktivitāšu telts bērnu svētkos (Vērmanes dārzā) - organizēšana, koordinēšana, vadība;
- lasīšanas veicināšanas programmu organizēšana, koordinēšana, vadība, konsultatīvais atbalsts RCB bibliotekāriem;
- RCB mājaslapas bērniem satura veidošana, pārraudzība.

Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu

2017. gadā iepirkti Latvijas lielāko izdevniecību piedāvātie izdevumi bērniem un jauniešiem latviešu valodā, veikts iepirkums pieprasītajiem izdevumiem svešvalodās, abonēti vairāk nekā 80 nosaukumu periodiskie izdevumi bērniem un jauniešiem latviešu valodā, kā arī krievu, angļu un vācu valodā.

Krājuma bērniem proporcionālā atbilstība lasītāju skaitam 2017. gadā (izmantoti BIS ALISE dati pēc kritērijiem - eksemplāru atlase pēc plaukta indeksa)

Gads	Lasītāju skaits	Bērni līdz 9.klasei	Bērni % no lasītāju kopskaita	Krājums	Bērniem līdz 9.klasei*	Bērniem % no krājuma kopskaita
2017	56806	14229	25 %	728 765	149 466	20 %
2016	58250	14013	24 %	700 332	148 857	21 %

Pārsvārā bibliotekāri norāda - kopumā krājums bērniem ir optimāls un atbilst pieprasījumiem. Dažās bibliotēkās veiktas izmaiņas krājuma kārtojumā, atsevišķi izvietojot: dzeju (CB Bērnu literatūras nodaļa, "Saulaino dienu bibliotēka" BKUS, filiālbibliotēkas "Pūce", "Vidzeme"), lugas (filiālbibliotēka "Pārdaugava"), šausmu stāstus un komiksus ("Saulaino dienu bibliotēka" BKUS), Ziemassvētku tematikai veltītās grāmatas (filiālbibliotēka "Vidzeme"). Katru gadu problemātiska ir skolēnu nodrošināšana ar ieteicamās literatūras grāmatām vasaras brīvlaikā. Meklējot problēmas risinājumu, Sarkandaugavas filiālbibliotēkā tika sastādīti ieteicamās literatūras saraksti - apkopoti iepriekšējo gadu pieprasījumi, pieejamā informācija internetā. Izmantojot sarakstus, izveidoti ieteicamās literatūras plaukti.

Krājums arvien vairāk tiek papildināts ar spēlēm. Populāras bija attīstošās un pasaku spēles, puzzles, Lego, domino. Joprojām katru dienu aktīvi spēlētas Xbox Kinect sporta un piedzīvojumu spēles (Daugavas, Imantas filiālbibliotēka), kā arī galda hokejs. Veikts iepirkums kustību spēlei "Twister" un spēlesimulatoram "Deju grīda".

Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

Pirmsskolas vecuma bērni, dodoties ekskursijās uz bibliotēku, izzināja, kas ir bibliotēka, vēroja un iepazīna grāmatu izvietojumu plauktā, apguva labas uzvedības manieres bibliotēkā, klausījās tekstu lasījumos un paši praktizējās lasīšanā, mācījās alfabētu, izzināja, kā kļūt par bibliotēkas lietotāju. Stāstījums un

teatralizēta darbība mijās ar interaktīvām spēlēm, viktorīnām un sarunām. Filiālbibliotēkā "Zemgale" bērni bibliotēku iepazīna kā brīnumu lādi, kuru var atvērt, visiem kopīgi veicot dažādus aizraujošus uzdevumus. Savukārt filiālbibliotēkā "Pārdaugava" mazuļi "spēlēja" bibliotekārus. Dažās bibliotēkās realizēti pasākumu cikli, kuros bērnudārza vienas grupiņas bērni vairākos pasākumos secīgi iepazīna bibliotēkas pakalpojumus un grāmatas (Imantas, Biķernieku filiālbibliotēka). Bibliotekāro stundu elementi izmantoti tematisko pasākumu laikā, piemēram, orientēšanās spēle un uzdevumi informācijas meklēšanā "Neparasti priekšmeti bibliotēkas plauktos" (Sarkandaugavas filiālbibliotēka).

Pamatskolas skolēni bibliotekārajās stundās iepazīna bibliotēkas pakalpojumu daudzveidību, mācījās meklēt informāciju bibliotēkas un interneta resursos. Praktiska iemaņu apguve mijās ar jautrām spēlēm, izzinošām viktorīnām, jauno grāmatu apskatiem. Piemēram, Šampētera filiālbibliotēkā, nodarbībā "Divi avoti - vienādas iespējas. Kuru izvēlēties?" 6.klases skolēnu divām komandām bija jāsacenšas ātrumā atbilžu meklēšanai enciklopēdijās un datubāzē *Letonika.lv*. Interesanta bija iegūto rezultātu salīdzināšana un izvērtējums. Vairākos pasākumos skolēni iepazīna RCB mājaslapu un mājaslapu bērniem, elektronisko katalogu, piemēram, filiālbibliotēkā "Pūce" skolēni apguva bibliotēkas grāmatu meklēšanas prasmes mobilajās ierīcēs.

Aktualitāti nezaudēja droša interneta jautājumi, tāpēc bērni izzināja, kā justies droši virtuālajā vidē, kādi priekšnoteikumi jāievēro saziņai sociālajos tīklos (Imantas filiālbibliotēka, filiālbibliotēka "Pūce", "Vidzeme"). Šie jautājumi tika aplūkoti arī informācijpratības dienās bērniem un viņu vecākiem, kas reizi mēnesī norisinājās filiālbibliotēkā "Vidzeme".

Vecāko klašu skolēniem noderīga bija datubāzu izzināšana. Iepazītas RCB abonētās datubāzes, elektroniskā kataloga izmantošanas priekšrocības un iespējas (Imantas, Grīziņkalna, Mežciema filiālbibliotēkas), E-prasmju nedēļā droša interneta principi (filiālbibliotēka "Pārdaugava"), eParaksta iespējas (filiālbibliotēka "Strazds"). UNESCO Pasaules medijpratības un informācijpratības nedēļas pasākumā "Cik kritisks TU esi?" jaunieši tika rosināti izvērtēt informāciju (filiālbibliotēka "Pārdaugava"), bet pasākumā "Bīstamās spēles internetā!? Ko domā pusaudži?" - pārdomāt valodas piesārņošanas jautājumus ar "indīgajiem" vārdiem (Juglas filiālbibliotēka). Karjeras dienas ietvaros gūts priekšstats par bibliotekāra profesiju (Biķernieku filiālbibliotēka), bet grāmatas rakstīšanas, plānošanas, izdošanas process iepazīts Pļavnieku filiālbibliotēkā un CB Bērnu literatūras nodaļā.

Pasākumi dažādām vecuma grupām

2017. gadā RCB organizēti 2250 pasākumi, no tiem bērniem – 1330 (59 % no kopskaita). Detalizēta informācija par pasākumiem bērniem un pusaudžiem ir pieejama RCB mājaslapā bērniem (<http://bibliotekabērniem.rcb.lv/>), kur ir lasāmi īsi interesantāko pasākumu apraksti, skatāms visu RCB pasākumu bērniem kalendārs.

- **Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes**

"Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" ("Bērnu žūrija") piedalījās CB Bērnu literatūras nodaļa un 16 filiālbibliotēkas. Informācija par aktivitātēm programmas ietvaros ir pieejama RCB mājaslapas bērniem sadaļā ["Bērnu žūrija"](#). Programma ieguvusi popularitāti, bērni ir informēti par tās norisi. RCB filiālēs izvietoti plakāti, veidotas speciālas informējošas izstādes, organizēti skaļās lasīšanas un tematiskie pasākumi, tapa vairāki radoši darbi, arī pasaka, kuras teksts sastāv no šifrētiem grāmatu nosaukumiem (filiālbibliotēka "Vidzeme" un Biķernieku un Imantas filiālbibliotēka). Sarkandaugavas filiālbibliotēkā ekspertiem bija jāveic uzdevums, lai piedalītos ielūgumu izlozē uz Leļļu teātra izrādēm, bet filiālbibliotēkā "Pārdaugava" lasītājiem bija jāatbild uz viktorīnas jautājumiem un plauktos jāmeklē iepriekšējo gadu kolekciju grāmatas.

Programmas vērtējumā bibliotekāri norāda – grāmatas no kolekcijas bērni raksturoja kā saistošas un interesantas, tomēr nereti skolēni sūdzējās par lielo mācību slodzi, kas ierobežoja iespēju lasīt grāmatas (Bišumuižas filiālbibliotēka). Bērnu vecāki, iesaistījās programmā paši un sekoja bērnu lasīšanai (filiālbibliotēkas "Pārdaugava", "Pūce"). Problemātiska bija bērnu nodrošināšana ar kolekcijas grāmatām vasaras periodā, jo bērni programmas grāmatas lasa RCB filiālēs, bet anketas aizpilda skolā (Sarkandaugavas, Daugavas, Čiekurkalna, Jaunciema filiālbibliotēka).

Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība ir jauns LNB lasīšanas veicināšanas projekts, kurā piedalījās RCB Bērnu literatūras nodaļa, Sarkandaugavas filiālbibliotēka un filiālbibliotēka "Zemgale". Programmas ietvaros sešos klašu kolektīvos izskanēja bērnu izvēlēto grāmatu fragmentu lasījumi, kas tika vērtēti apbalvošanai un labāko dalībnieku izvirzīšanai Latvijas "Lasīšanas čempiona" titulam.

"Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa" ir viens no veiksmīgākajiem starptautiskajiem lasīšanas veicināšanas projektiem Latvijā, kurā piedalījās 11 RCB filiālbibliotēkas. Temats "Salas Ziemeļvalstīs" veicināja radošu un interesantu pasākumu bērniem piedāvājumu, kur līdz ar tekstu skaļajiem lasījumiem izmantotas dažādas metodes un formas: pasaules un Latvijas salu iepazīšana, fantāzijas zīmējumi "Mana sapņu sala" (filiālbibliotēka "Avots"), uzdevums "Atrodi salu, uz kuras notikumus aprakstījis autors!" (Biķernieku filiālbibliotēka), "Bagātību salas" kartes izveidošana (Šampētera filiālbibliotēka), bibliotēkas telpas, kā salas (filiālbibliotēka "Vidzeme"), sarunas par grāmatām un "Ziemeļu tējas" baudīšana (Bērnu literatūras nodaļa) u.c.

Interesu grupu darbs. Pozicionējot bibliotēku kā interesantu un radošu vidi brīvā laika pavadīšanai, organizēti pasākumi interesentiem darbdienu pēcpusdienās, kad bērni beiguši mācības skolās, sestdienās un skolas brīvlaikos. Aktivitātes nereti piesaistīja pat nevērīgi garāmejošu bibliotēkas apmeklētāju uzmanību, rosināja piedalīties. Interesantākās no tām bija "Dzejas kamols", "Sirds vieta", "Sveiki, te bibliotēka!", "Laiks lasīt!" – informatīvo materiālu izdāle skolās, bērnu dārzos (CB Bērnu literatūras

nodaļa); "Gada lasītājs" - katru mēnesi tika nosaukts mēneša čaklākais lasītājs, gada beigās – gada lasītājs (Čiekurkalna, Jaunciema filiālbibliotēka) u.c. Aktivitāšu galdi bērnus rosināja zīmēt, līmēt, veidot dažādas lietas, aizpildīt darba lapas – labirintus, krustvārdu mīklas, anketas, testus. Bērnu personalizstādes bibliotēkā kļuvas arvien populārākas. Tām rīkoti atvēršanas pasākumi, kur sniegta iespēja iepazīt jaunos māksliniekus un izzināt darbu tapšanas vēsturi (CB Bērnu literatūras nodaļa, Grīziņkalna, Mežciema, Imantas filiālbibliotēka).

Ekskursijās bērni iepazīna pilsētu, ielas un namus, piemēram, pilsētā meklēja Rīgas lauvas (CB Bērnu literatūras nodaļā). Organizēts muzeju, izdevniecības un atsevišķu iestāžu apmeklējums (Juglas, Mežciema, Ķengaraga, Sarkandaugavas filiālbibliotēka).

Radošajās nodarbībās tapa grāmatzīmes, teātra skatuves maketi, darinājumi ar Wire Wrap (stieples vīšanas) metodi, ziedi no dažādiem materiāliem, dekupāžas darbi uz akmentiņiem, apsveikuma kartītes, "sirsniņu konfektes", mandalas, rotājumi svētkiem ("Saulaino dienu bibliotēka" BKUS, Imantas, Jaunciema, Ķengaraga filiālbibliotēka, filiālbibliotēkas "Rēzna", "Avots", "Zemgale") u.c.

Skaļās lasīšanas pasākumi veicināja bērnu lasītprasmi, rosināja interesi par grāmatām. Interesanti pasākumi - pasakas "Rausītis" skaļā lasīšana (filiālbibliotēka "Pārdaugava"), "Uzdāvinī dzejas rindu" (Šampētera filiālbibliotēka), bērnu sacerēto dzejoļu un populāru bērnu grāmatu fragmentu lasījumi (filiālbibliotēka "Rēzna"), skaļās lasīšanas vakari ģimenēm reizi mēnesī (filiālbibliotēka "Vidzeme"), grāmatu lasīšana pagalmā, sējot koka skulptūru dārza zālītē ("Saulaino dienu bibliotēka" BKUS).

Viktorīnas un konkursi izmantotas gan kā atsevišķas aktivitātes, gan kā papildinājums tematisko pasākumu interesantākai norisei Sarkandaugavas, Juglas, Šampētera, Biķernieku filiālbibliotēka, filiālbibliotēkas "Pārdaugava", "Zemgale", "Zvirbulis"), aizraujoša bija vecvārdu minēšana un "Bērnu žūrijas" vēstures iepazīšana (filiālbibliotēka "Pārdaugava") u.c.

Lasītāju klubiņi bērnus rosināja savstarpējai draudzībai, dalībai speciāli organizētos pasākumos. Imantas filiālbibliotēkas skolēnu klubiņā "Lappušu melnajā caurumā" pasākumos izzināts fantāzijas žanrs, dienasgrāmatas stils, veidotas reklāmas par grāmatu. Bet Jaunciema filiālbibliotēkas klubiņā "Gudrinieciņi" spēlēts teātris, veidotas ludziņas, uzņemts kino. Latviešu sarunvalodas prasmes bija pilnveidojamas CB Bērnu literatūras nodaļā un Juglas filiālbibliotēkā.

Aktivitātes skolas brīvlaikā organizētas ar mērķi pulcēt bibliotēkā bērnus lietderīgai brīvā laika pavadīšanai - vasaras nometņu ekskursijas uz bibliotēku (filiālbibliotēka "Zvirbulis") un novadpētnieciskas ekskursijas (Grīziņkalna filiālbibliotēka).

Atsevišķas interesantas un līdzdalību veicinošas metodes bija zīmējumu teātra izrāde "Vilks", kuras darbībā iesaistīti skatītāji, muzikālās pēcpusdienas un kopīga dziedāšana ("Saulaino dienu bibliotēka" BKUS, filiālbibliotēka "Zemgale"), aktivitāte/mērlenta "Cik garš tu esi?", uz kuras ir atzīmes par ievērojamu

personu garumu – E.Blaitone, D.Valjamss, Dž.Kinnijs, M.Briedis u.c. (filiālbibliotēka "Pārdaugava"), tests "Kas tu būtu Harija Potera Visumā?" (Juglas filiālbibliotēka) un izstāde "Citādie teksti", kura veidota, izmantojot metodi *Blackout poetry* jeb atrodi jaunu tekstu (filiālbibliotēka "Pūce").

Īpaši atzinīgi vērtējams Sarkandaugavas filiālbibliotēkas un filiālbibliotēkas "Pārdaugava" darbs ar bērniem, kam raksturīgs ir radošums, interaktivitāte, inovatīvu metožu, formu pielietojums, piemēram *Spēle-kvests "Noslēpumainais vēstījums pudelē"*, *Vasaras lasīšanas sacensības "Izaicinājums pieņemts!"*.

Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte un informēšana par bibliotēkas pakalpojumiem.

Palielinājās RCB mājaslapas bērniem (<http://bibliotekabērniem.rcb.lv/>) apmeklējumu skaits – 40 000 (+ 10 000 salīdzinājumā ar 2016. gadu). Mājaslapas saturu veidoja RCB bibliotekāri, publicējot rakstus par plānotiem vai jau notikušiem pasākumiem.

Pasākumiem bibliotekāri veidoja plakātus, bukletus, informācijas lapiņas, TV prezentācijas, gādāts par telpu vizuālo noformējumu svētkos. Interesanta pieredze gūta "Saulaino dienu bibliotēkā" BKUS, kur sadarbībā ar firmu SIA RELTO izstrādāts virtuāls telpu skatījums –

<https://my.matterport.com/show/?m=amcF8HzA8JH>.

Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, vērtējums

Sadarbībā ar pirmsskolas izglītības iestādēm organizēti pasākumi par dažādiem tematiem: Latvijas nacionālajiem simboliem, Latvijas dabu, bērnu drošību (Čiekurkalna, Grīziņkalna, Jaunciema, Sarkandaugavas filiālbibliotēkas, filiālbibliotēka "Vidzeme"). Pasākumi notika ne tikai bibliotēku telpās, bet arī bērnudārzos (CB Bērnu literatūras nodaļa, Čiekurkalna filiālbibliotēka, filiālbibliotēkas "Avots", "Pūce"). Nozīmīgas pasākumu programmas realizētas Imantas filiālbibliotēkā. Tajās bērnudārzu grupiņas regulāri devās uz bibliotēku, lai iepazītu tematus un grāmatas par vidi, dabu, tautas tradīcijām, mākslu, ētiku un estētiku. Divgadīgajās programmās "Kāpēcīšu skola", "Grāmatu draugs" nodarbības notika latviešu valodā un bilingvāli.

Interesanti pasākumi un temati filiālbibliotēkās - "Slavenākie kaķi bibliotēkā" - par grāmatu varoņiem Nindzju Timiju, Runci Punci, Runci zābakos (Biķernieku filiālbibliotēka), "Mūsu mežu iemītnieki: dzīvnieki Latvijā" - pārrunas un grāmatu ilustrāciju aplūkošana, pasakas skaļā lasīšana un izspēlēšana, izmantojot rokas lelles, kopīgs radošais darbs "Ezītis" (Sarkandaugavas filiālbibliotēka)

Sadarbībā ar vispārīgajām skolām 2017. gadā vairāk pieprasītas bijušas tieši ar literatūru, grāmatām saistītās tēmas. Gan skolās, gan bibliotēkās organizētas *tikšanās ar populāru grāmatu autoriem* - I.L.Millere, L.Nemiera, L.Dreiže, L.Vilka, V.Rūmnieks, M.Bērziņš, S.Kvaskova, V.Matisone, R.Urtāne, V.Novikovs u.c.

Pieprasīti bija pasākumi par dzejas žanru - "Sarunas par dabu dzejā", "Dzejas dienas bibliotēkā" (Imantas filiālbibliotēka), "Dzejas dienas gaidot" (Jaunciema filiālbibliotēka), "Latviešu dzejnieki Rainis un Aspazija" (CB Bērnu literatūras nodaļa) u.c.

Iepazīti dažādu profesiju pārstāvji – mākslinieki, mūziķi, skolotāji, ainavu dizainere, redaktore, folkloriste, komiķis, galda spēļu autore, ornitologs, mākslas terapeite, fiziķis, ķīmiķis, motobraucējs, leļļu teātra vadītāja, mācītājs u.c.

Sadarbībā ar speciālajām skolām nodrošināta iespēja saņemt bibliotekāros pakalpojumus bērniem ar redzes, dzirdes, fiziskās attīstības, garīgās veselības traucējumiem, somatiskajām saslimšanām. Dažās bibliotēkās lasīšanas veicināšanai organizēts nozīmīgs pakalpojumu un pasākumu kopums:

- bērnu rehabilitācijas centrs "Mēs esam līdzās" - regulāra (2 reizes mēnesī) grāmatu piegāde, to izsniegšana/saņemšana speciālajā bērnodārzā un skolā (Čiekurkalna filiālbibliotēka);
- Rīgas speciālā internātpamatskola - gada laikā 4 koncerti skolā, 15 tematiskas tikšanās bibliotēkā (Ķengaraga filiālbibliotēka), 8 tematiskie pasākumi (Daugavas filiālbibliotēka);
- Dienas centrs "Cerību ligzda" – gada laikā 10 tematiski pasākumi un radošas nodarbības (filiālbibliotēka "Rēzna");
- Rīgas Nedzirdīgo bērnu internātpamatskola - grāmatu izstāžu veidošana skolā, kopīgu pasākumu plānošana un organizēšana (filiālbibliotēka "Zemgale");
- Rīgas 4. speciālā internātskola – bibliotekārās stundas (Juglas filiālbibliotēka);

Atsevišķi tematiski pasākumi bērniem ar īpašām vajadzībām notika arī Bišumuižas, Sarkandaugavas filiālbibliotēkā, filiālbibliotēkā "Vidzeme" un CB Bērnu literatūras nodaļā.

Pārskata periodā atzīmējama sadarbība ar citām iestādēm, organizējām bērnu darbu izstādes un pasākumus ar mākslas skolām, bērnu un jauniešu centriem (Bolderājas, Daugavas, Imantas filiālbibliotēka, filiālbibliotēkas "Vidzeme", "Strazds"). Notika muzikāli priekšnesumi ar mūzikas skolām ("Saulaino dienu bibliotēka" BKUS, Daugavas, Ķengaraga filiālbibliotēka). Ilģuciema filiālbibliotēkā Rīgas Dabaszinību skola novadīja 142 nodarbības, bet CB Bērnu literatūra nodaļa veidoja "ceļojošās" nodarbības "Lasāmskapis" sadarbībā ar Rakstniecības un mūzikas muzeju. Tāpat notika teātra, kino, cirka apmeklējumi ar Zinātnisko teātri "Laboratorium.lv", Latvijas Leļļu teātri, kinoteātri "Cinamon" (Sarkandaugavas filiālbibliotēka). Filiālbibliotēkā "Strazds" tika novadīti pasākumi ar NetSafe Latvia Drošāka interneta centru.

Starptautiskā sadarbības ietvaros ("Saulaino dienu bibliotēka" BKUS) notika bērnu grāmatu ilustrāciju izstāde sadarbībā ar Izraēlas vēstniecību Latvijā, Austrālijas Sidnejas Latviešu biedrības Sestdienas skolas audzēkņu izstāde sadarbībā ar Latvijas Sarkanā krusta biedrību. CB Pieaugušo un Bērnu literatūras nodaļās notika radošo darbu konkursa "Zīļuka jaunie piedzīvojumi" izstāde sadarbībā ar Krievijas Federācijas

konsulārās nodaļas kanceleju Kaļiņingradā un Karjeras dienu pasākums sadarbībā ar Dānijas Biznesa akadēmiju, Study Start.

Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

2017. gada darba pārskatos kā viena no galvenajām problēmām minēts nepietiekošs finansējums radošo nodarbību un pasākumu organizēšanai. Nepietiekošs datoru skaits, esošo datoru slikts tehniskais stāvoklis (CB Bērnu literatūras nodaļa, Sarkandaugavas filiālbibliotēka, filiālbibliotēka "Avots") arī ir visai smaga problēma pasākumu novadīšanai mūsdienīgai jaunākajai paaudzei. Tāpat vēlams palielināt finansējumu pasākumiem. Dažās filiālbibliotēkās liela problēma ir telpas, kuras ir par mazu pasākumu organizēšanai (Mežciema filiālbibliotēka), nepietiekamas vienlaicīgi notiekošām aktivitātēm - spēlēm, zīmēšanai, grāmatu vai žurnālu lasīšanai (filiālbibliotēka "Pūce"). Arī intensīvs dzīves ritms un slodze skolā mazina bērnu iespējas lasīt grāmatas, iesaistīties bibliotēkas aktivitātēs. Dažkārt problēmas rada skolēnu kultūra un uzvedība bibliotēkā gan individuāli, gan pasākumu laikā. Kā problēma tika nosaukta arī skolotāju aizņemtība vai nevēlēšanās piedalīties bibliotēkas aktivitātēs.

Pēdējā laikā problēma ir pašvaldību bērnodārziem un skolu klasēm, jo apmeklējot bibliotēku, jāuzņemas atbildība par lielu bērnu skaitu, jākārto formalitātes, lai izvestu bērnus ārpus dārziņa/skolas teritorijas. Daudzās Rīgas skolās vērojams, ka skolu bibliotēkas nodrošina savus skolniekus ar ieteicamo literatūru. Vēlams regulāri atjaunot piedāvāto spēļu un rotaļlietu klāstu: *"Īpaši interesē spēles, kuras var izmantot, organizējot kvestus - galvas mežģi, piederumi burvju trikiem un eksperimentiem"* un rosināt skolotājus pārskatīt ieteicamās literatūras sarakstus, iekļaujot tajos pieejamus darbus.

8. Novadpētniecība

Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes

Turpinājās darbs pie „Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmatas, 2017” un tika atvērta „Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmata, 2016”. 2017. gada novadpētniecības darba prioritāros virzienus noteica RCB kopējās prioritātes, kā arī piedāvātie novadpētniecības tematikas projekti.

LNB Atbalsta biedrības projektā „Bibliotēkas, kas palīdzēja izaugt Latvijai” tika izvēlēta un sekmīgi piedalījās Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka.

RD IKSD finansētajā projektā „Mans stāsts par Rīgu” piedalījās deviņas bibliotēkas: CB, Bolderājas, Ilguciema, Imantas, Juglas, Šampētera, Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka, filiālbibliotēka „Vidzeme”, „Zemgale”.

RD IKSD finansētā projekta „Literārās pastaigas” ietvaros rīkotajam konkursam tika iesniegti astoņi literāro pastaigu maršrutu apraksti: Sarkandaugavas filiālbibliotēka - „Atklāj Sarkandaugavu”, Grīziņkalna filiālbibliotēka - „Pie Vārnu ielas republikāņiem. Pa rakstnieka Jāņa Grīziņa literāro varoņu pēdām”, CB

Bērnu literatūras nodaļa „Kur mīt Rīgas lauvas?”, filiālbibliotēka „Pārdaugava” - „Zigmunda Skujiņa Pārdaugava”, Šampētera filiālbibliotēka - „Šampēterī zīles krīt...”, filiālbibliotēka „Rēzna” - „Maskavas forštate caur gadsimtiem: Rīgas Centrāltirgus, Spiķeru kvartāls, Rīgas getto”, Bišumuižas filiālbibliotēka - „No Bišumuižas bibliotēkas līdz Bišumuižas pilij”, CB Pieaugušo literatūras nodaļa - „Šaurās Vecrīgas ielās...”.

Viens no bibliotēku novadpētniecības darba virzieniem pārskata gadā bija bibliotēkas vēstures izpēte. Bibliotēku lietotājiem tika piedāvāts plašs novadpētniecības pakalpojumu klāsts: iespēja izmantot novadpētniecības krājumus, datubāzes, tematiskās mapes, bibliotēku sagatavotās bezmaksas ekskursijas-pastaigas, iespēja piedalīties bibliotēku organizētajos novadpētniecības pasākumos, iesaistīties bibliotēku projektos, izmantot novadpētniecības izstāžu materiālus, piedalīties bibliotēkas novadpētniecības krājuma papildināšanā, bibliotēkas vēstures un novada izzināšanā.

Novada izpēte. RCB un filiālbibliotēkas pēta novadu, galvenokārt, ar bibliotekārā darba metodēm, rosinot izmantot savāktos materiālus novada pētniekiem. Bibliotēkas pārskata gadā uzmanību ir veltījušas mutvārdu vēstures vākšanai kā vienai no novada izpētes metodēm.

Ļoti svarīgs novada izpētes virziens katrai bibliotēkai ir bijis savas apkaimes vēsturisko notikumu noskaidrošana, novada vides, kultūras objektu apzināšana, potenciālo sadarbības partneru apzināšana, novadpētniecības darba galveno adresātu noteikšana un vajadzību izpēte, dažādu nozaru pētnieku ieinteresēšana bibliotēkas novadpētniecības krājuma izmantošanā novada izpētei.

Novadpētniecības krājums:

- **komplektēšana, ietverto materiālu veidi**

RCB un filiālbibliotēkās tika veikta novadpētniecības krājuma kārtējā un retrospektīvā komplektēšana, turpinot periodisko izdevumu, jaunieguvumu, dāvinājumu izpēti un atlasīti novadpētniecības krājumam, kopiju sagādi no izdevumiem, kas neatrodas bibliotēkā. Novadpētniecības krājumā ietverto materiālu veidi: grāmatas, periodika, audio un video materiāli, arhīvu dokumentu kopijas, kopijas no rakstiem periodiskajos izdevumos, studentu izstrādātajiem darbiem par, lietišķie materiāli, npublicētie dokumenti, mutvārdu vēsture, atmiņu pieraksti, bibliotēkas lietotāju personīgo arhīvu materiālu kopijas, fotogrāfijas. Novadpētniecības krājumi papildināti, rīkojot akcijas, uz klausot un pierakstot novada senioru atmiņas, fotografējot, sekojot līdz pārmaiņām novadā, sadarbojoties ar dzimtu vēstures pētniekiem, pētot bibliotēku vēsturi. Nozīmīgu papildinājumu iesaistīto bibliotēku novadpētniecības krājuma bagātināšanā ir devusi bibliotēku dalība projektos un konkursā "Mans stāsts par Rīgu" un „Literārās pastaigas”. CB novadpētniecības krājumu papildināja vērtīgs Antas Bušas dāvinājums – izdevuma „Pašvaldību Darbinieks: mēnešraksts pašvaldību darbam un darbinieku sabiedriskās dzīves jautājumiem” daži numuri.

- **RCB novadpētniecības datubāze**

Pārskata gadā RCB filiālbibliotēkās veikts regulārs darbs ar jaunu materiālu aprakstu ievadīšanu novadpētniecības datubāzē. Divi darbinieki apmācīti novadpētniecības materiālu aprakstīšanā un datu ievadē datubāzē, pārējiem pēc nepieciešamības tika sniegtas konsultācijas pa tālruni vai e-pastā. Kopumā gadā ievadīti 900 ieraksti. Lietojot datubāzi "Iepazīsti Rīgu", lietotājiem ir piekļuve atlasītām ierakstu kopām par apkaimēm. Pārskata gadā šī datubāze tika papildināta ar literatūru par jauniem objektiem.

- **krājuma organizācija un glabāšana**

RCB un filiālbibliotēkās novadpētniecības krājuma pamats parasti tiek izdalīts no kopējā bibliotēkas krājuma, izvietots novadpētniecības plauktos, vai atsevišķā lasītavā. Novadpētniecības krājums tiek tematiski strukturēts, marķēts ar uzlīmēm "RCB Novadpētniecība".

Dažās filiālbibliotēkās novadpētniecības satura vai novadnieku sarakstītās grāmatas, iepludinātas kopējā krājumā, bet marķētas ar uzlīmēm „RCB novadpētniecība”. Ja viss izdevums nav veltīts novadpētniecības tematikai, norādītas lappuses, kas satur ziņas par novadu un novadniekiem. Juglas filiālbibliotēkā novadpētniecības krājumā izdalīti un marķēti arī dāvinājumi, ko dāvinājuši novadnieki, pārsvarā ar veltījumu ierakstiem.

Novadpētniecības mapes joprojām tiek uzskatītas par ērtu vienai tematikai vai personai, veltītu dažādu novadpētniecības dokumentu apkopošanas un glabāšanas veidu. Pārskata gadā filiālbibliotēkās tika veikts sistemātisks darbs pie mapju rediģēšanas, strukturēšanas, papildināšanas un vizuālā noformējuma uzlabošanas, kā arī jaunu mapju izveides. Tā CB Pieaugušo literatūras nodaļā iesākta mapes „Industriālais nams „Rīgas modes”” izveide. Filiālbibliotēkā „Rēzna” krājums un tematiskās mapes izkārtotas novadpētniecības plauktos lasītavā, bet fotoattēli tiek uzglabāti datu mākonī "Dropbox".

Dokumenti, kas satur sensitīvu informāciju, dokumentu oriģināli, netiek izlikti brīvpieejā, bet izsniegti tikai pēc lasītāju pieprasījuma zinātniski pētnieciskajam darbam, mācībām.

- **digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana**

Pārskata gadā centralizēti šādi resursi nav veidoti.

- **krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums**

Krājuma aktualitāti ir veicinājusi jaunu novadnieku apzināšana, sekošana jaunajām publikācijām un informācijai par novadu, novadniekiem. Ar katru gadu RCB filiālbibliotēku novadpētniecības krājuma apjoms palielinās, tas kļūst personiskāks un saturiski daudzveidīgāks un kvalitatīvāks.

- **izmantojums**

Novadpētniecības krājuma izmantojums RCB un filiālbibliotēku 2017. gada pārskatos vērtēts atšķirīgi, izteikti pretēji viedokļi.

Novadpētniecības krājuma izmantošanā vairākās RCB filiālbibliotēkās ir vērojamas pozitīvas pārmaiņas. To arvien aktīvāk izmanto ne tikai bibliotekāri, bet arī bibliotēku lietotāji, bibliotēku sadarbības partneri. Bibliotēku novadpētniecības krājumi tiek izmantoti mācībām un studijām, pētniecībai, iedzīvotāju dzimtas māju un ziņu par radniekiem meklēšanā, gatavojot publikācijas, sastādot ceļvežus, rakstot grāmatas, veidojot raidījumus plašsaziņas līdzekļos. Tā Bolderājas filiālbibliotēka secina, ka dažus gadus atpakaļ novadpētniecības materiālus vairāk izmantoja skolēni, skolu jaunatne un studenti, bet pārskata gadā vērojama interese no apkaimes iedzīvotāju vidus, īpaši senioru.

Līdzīgi vērojumi ir Bišumuižas filiālbibliotēkai, kura ievērojusi, ka par apkaimi un tās vēsturi ieinteresējās cilvēki, kas šeit sākuši dzīvot nesen. Čiekurkalna filiālbibliotēka uzskata, ka novadpētniecības materiāli tiek izmantoti aktīvi, sevišķi tematiskās mapes. Materiālus izmanto dažādu uzziņu noskaidrošanai, gan arī vienkārši zināšanu un informācijas papildināšanai, piemēram, tūrisma firma „Jaunie Rakursi” izmantojuši filiālbibliotēkas „Zemgale” materiālos pieejamo informāciju. RCB Ķengaraga filiālbibliotēka norāda, ka pārskata gadā Rīgas Austrumu izpilddirekcijas darbinieki aktīvi izmantojuši bibliotēkas novadpētniecības krājumu.

Novadpētniecības darba popularizēšana

Pārskata gadā RCB un filiālbibliotēkās novadpētniecības darbā tika izmantotas daudzveidīgas bibliotekārā darba metodes – novadnieku saieti, prezentācijas, ekskursijas, pastaigas pa apkaimi, tikšanās, novadpētniecības pēcpusdienas, izstādes, konkursi, komandu spēles. Bibliotēku novadpētniecības darba popularizēšanas pasākumi daudzkārt organizēti kopā ar bibliotēku sadarbības partneriem, kā arī meklēta individuāla pieeja novadpētniecības darba popularizēšanā. Par gada veiksmīgāko pasākumu, kas daudz devis Bišumuižas filiālbibliotēkas publicitātei, ir jāuzskata ikgadējā, nu jau piektā bišumuižnieku tikšanās Bišumuižā. Pasākumā apvienojās gan novadpētniecība, gan stāstniecība, piedalījās mūziķi – folkloras kopa „Silavoti” un akordeonists Marko Ojala. Raksts par šo pasākumu tika iesniegts ievietošanai UNESCO LNK izdevumā „Stāstnieks. Kopiena. Kultūrtelpa.”

Čiekurkalna filiālbibliotēka atzīmē, ka novadpētniecības darba galvenie popularizēšanas virzieni ir ekskursijas pa apkaimi, sadarbība ar Čiekurkalna atbalsta biedrību. Grīziņkalna filiālbibliotēka rīkojusi ekskursijas pa Grīziņkalnu pasākumu ciklā „Grīziņkalns: spoža poga pie Rīgas svārkiem”. Kā ļoti nozīmīgs ieguldījums novadpētniecības darba popularizēšanā ir jāvērtē astoņu literāro pastaigu maršrutu izveide, konkursa „Literārās pastaigas” ietvaros.

Viena no biežāk izmantotajām novadpētniecības darba popularizēšanas metodēm jau tradicionāli bija novadpētniecības tematikas izstādes - gan atsevišķi izliktas, gan iekļautas citos pasākumos. Tā Bolderājas bibliotēkā izliktas izstādes „Daugavas grīvas senās kartes” (kartes no 1595.-1700.g.) un fotomateriālu izstāde „Interesanti par Bolderāju”.

Novadpētniecības tematikas bibliotekārās stundas ir viens no bibliotēkas novadpētniecības darba popularizēšanas veidiem. Tā Ilģuciema filiālbibliotēka Bibliotēku nedēļas ietvaros Rīgas 54.vidusskolas 9.klases audzēkņiem tika rīkota bibliotekārā stunda "Ilģuciems: pagātne, tagadne, nākotne".

Sadarbība novadpētniecības jomā

Viens no nozīmīgākajiem sadarbības partneriem RCB novadpētniecības darba jomā pārskata gadā bija LNB. RCB Bibliotēku dienesta galvenā eksperte bibliotēku jomā Inta Sallinene LNB izveidotajā darba grupā piedalījās izdevuma „Latvijas bibliotēku novadpētniecības darba vadlīnijas” izstrādē un redkolēģijā.

Pārskata gadā turpinājās sadarbība ar RCB pirmā direktora Jāņa Jaunzema (Apsīšu Jēkaba) muzeju rakstnieka dzimtas mājās Lizuma “Ķalaņģos”. RCB un filiālbibliotēkās tika turpināta RCB un filiālbibliotēku sadarbība ar citiem novadpētniekiem, cenšoties ieinteresēt un iesaistīt novadpētniecības darbā apkaimes iestādes, organizācijas, iedzīvotājus.

Tika turpināta RCB un filiālbibliotēku novadpētnieku savstarpējā darba koordinācija un kooperācija.

Izmantojot RCB Čiekurkalna filiālbibliotēkas atbalstu un materiālus tapis Čiekurkalna Atbalsta biedrības projekts „Čiekurkalna stāsti”.

Sarkandaugavas filiālbibliotēkā tika turpināta sadarbība ar Latvijas Nacionālā vēstures muzeja Dauderi nodaļu. Turpinājās sadarbība ar Rīgas 28. vidusskolu, kurā sakarā ar dibināšanas gadskārtu tika uzsākta skolas muzeja veidošana. Ilģuciema filiālbibliotēkai īpaši veiksmīga un ilgstoša ir sadarbība ar novada gleznotājiem.

Juglas filiālbibliotēkā zināšanas un pozitīvas emocijas raisīja tikšanās ar vēsturnieci un sabiedrisko darbinieci Ilgu Kreitusi. Tā iekļāvās Latvijas simtgadei veltītā ciklā „Rīga lepojas”. Pasākums tika veidots kopā ar Rīgas Ziemeļu Izpilddirekciju.

2017. gada 14. martā Šampētera bibliotēkā viesojās TV raidījuma „Ielas garumā” autore Lilita Eglīte, kura iepazinās ar Šampētera novadpētniecības materiāliem.

Jauninājumi novadpētniecības jomā

Pārskata gadā tika sekmīgi realizēti divi projekti „Mans stāsts par Rīgu” un „Literārās pastaigas”. Iegūta jauna pieredze brīvprātīgo darba iesaistē bibliotēku novadpētniecības darbā.

Izveidota jauna sadaļa RCB mājaslapā, kurā publicētas intervijas ar RCB un filiālbibliotēku darbiniekiem „Sarunas un stāsti”.

Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi

Problēmas. Bibliotēku novadpētniecības darbs prasa papildus zināšanas un prasmes citās zinātņu nozarēs, komunikācijas prasmes, bet pats galvenais - interesi par savu novadu un entuziasmu. Kur rast motivāciju un iespēju apgūt zināšanas un prasmes? Atbilstošu novadpētniecības krājuma glabāšanas noteikumu

nodrošināšana un nepieciešami fotoaparāti un diktofoņi, kā arī novadpētniecības darba kvalitāti ietekmē bibliotekāru darba apstākļi un ierobežotas iespējas strādāt ar datoriem.

Iespējamie risinājumi. Lai sniegtu nepieciešamās novadpētniecības darba pamatzināšanas, pārskata gadā tika turpināta RCB un filiālbibliotēku darbinieku profesionālā pilnveide novadpētniecības jomā, „RCB Gadagrāmata 2016” tika publicēti metodiskie ieteikumi „Bibliotēku vēstures arhīvu dokumentu izpēte” un bibliotēku labākās novadpētniecības darba pieredzes apraksti. Ieteicams veicināt sadarbību un izstrādāt projektus, piemēram, projektā „Mans stāsts par Rīgu” tika iegūti diktofoņi. Kā arī brīvprātīgo darba veicēju piesaiste.

Galvenie secinājumi

Pārskata gadā novadpētniecības darbs RCB un filiālbibliotēkās vērtējams kā veiksmīgs. Tas balstīts uz tradīcijām, sistemātiski un ilgstoši veidotu novadpētniecības krājumu, bibliotekāru profesionalitāti un entuziasmu. Bibliotēkas ir izveidojušas ļoti labu novadpētniecības darba pamatu, kas pārskata gadā ir ļāvis pieņemt un sekmīgi atrisināt dažus izaicinājumus, piemēram, ļoti īsā laikā - atbilstoši projekta prasībām, sagatavot izcilus literāro pastaigu maršrutus. Iesaistoties projektos, bibliotēku novadpētnieki ir ieguvuši jaunas zināšanas un prasmes, piemēram, brīvprātīgo darba veicēju iesaiste novadpētniecībā.

Bibliotēku novadpētniecības darbs ieguvis plašāku adresātu loku, ir veicinājis sabiedrības integrāciju, patriotisko audzināšanu.

No LNB tiek gaidīta: rokasgrāmata bibliotēku novadpētniekiem; metodiskie ieteikumi dažādu novadpētniecības darba procesu veikšanai; Latvijas un ārzemju bibliotēku jaunākās un labākās novadpētniecības pieredzes apkopojums un apskats; Latvijas bibliotēku 16. Novadpētniecības konferences organizēšana.

9. Projekti

Apstiprinātie projekti:

- Latvijas simtgades projekts „Literārās pastaigas”. 2017. gadā pieprasīti un apgūti 1070 EUR – izmaksāti autorhonorāros literāro pastaigu konkursa pieciem uzvarētājiem. Projekta norises laiks: 2017. - 2021. gads.

2017. gada septembrī RCB Bibliotēku dienests sagatavoja un izstrādāja literāro pastaigu metodiku, pieteikumu, nolikumu. Konkursā piedalījās astoņi pretendenti, literāro pastaigu pieteikumus vērtēja RCB Bibliotēku dienesta un administrācijas pārstāvji. Piecas literārās pastaigas tika atzītas par konkursa uzvarētājām un saņēma autoratlīdzību par pastaigu maršrutu izstrādi. Literāro pastaigu piedāvājumi 2018. gadā tiks attīstīti un papildināti, izveidoti kā RCB piedāvājums – ekskursija interesentiem. Tiks veidota projekta publicitāte un organizēts literāro pastaigu atklāšanas pasākums.

- Latvijas simtgades projekts „100 grāmatas bērniem”. 2017. gadā pieprasīti 1000.00 EUR un apgūti 993.50 EUR – iegādātas izstādes sagatavošanai trūkstošās, izstādi papildinošās grāmatas. Projekta norises laiks: 2017. - 2021. gads.

2017. gada oktobrī RCB Bibliotēku dienests sastādīja preventīvu izstādes grāmatu sarakstu – Latvijas rakstnieku Latvijā izdotas grāmatas laika periodā no 1918. līdz 2018. gadam.

Izstādei tika atlasītas RCB un tās filiālbibliotēku krājumos esošās grāmatas, novērtēts grāmatu stāvoklis, sastādīts trūkstošo grāmatu saraksts. Izpētes darbs tika veikts LNB katalogā, antikvariātos, apzinātas privātpersonu kolekcijas. Pārskata periodā tika pabeigta bērnu grāmatu kolekcijas veidošana, trūkst tikai dažas grāmatas, kuru meklēšana notiks paralēli visiem pārējiem ar izstādi saistītiem darbiem. Izstādē būs plaši pārstāvēti gan latviešu literatūras klasiķu – Raiņa, Aspazijas, Kārļa Skalbes, Annas Brigaderes u.c., gan padomju laika klasiķu – Annas Sakses, Zentas Ērgles, Žaņa Grīvas u.c., gan mūsdienu autoru – Ineses Zanderes, Valda Rūmnieka, Jura Zvirgzdiņa u. c. daiļdarbi.

- RD IKSD atbalstīts Sabiedrības integrācijas projekts “Jaunajām māmiņām”. Pieprasīti un apgūti 1500 EUR.

Projekta mērķis – ar anketēšanas palīdzību noskaidrot Rīgas pilsētas jauno māmiņu problēmas. Anketas aizpildīja apmēram 200 interesentu. Uz aktuālākajiem jautājumiem tika dotas atbildes lekcijās, kuras noritēja sešās RCB filiālbibliotēkās. Anketu apkopojums nodots RD LD Veselības pārvaldes (RD LD VP) darbiniekiem tālākas sadarbības veidošanai.

Lekciju tēmas:

- Uzturs bērniem līdz 5 gadu vecumam; Bērna fizioloģija un fiziskā attīstība līdz 5 gadu vecumam; Pirmā palīdzība nelaimes gadījumos mājās. Šo lekciju saturu nodrošināja RD LD VP;
- Kosmētika mātei un bērnam. Pašnodarbinātība. Lekcijas saturu nodrošināja SIA „Faberlic Baltija”;
- Diskriminācijas aizlieguma principa ievērošana darba tiesiskajās attiecībās pret strādājošajām grūtniecēm un mazu bērnu vecākiem. Bērnu tiesību jautājumi. Lekcijas saturu nodrošināja Latvijas Republikas Tiesībsarga birojs.

Visās RCB filiālbibliotēkās tika izveidoti māmiņu/ģimeņu plaukti – ar aktuālo medicīnisko, populārzinātnisko, juridisko un cita veida informatīvo materiālu kopām jaunajām ģimenēm. Projekta lekcijas apmeklēja 348 interesenti, no tiem 320 jaunās vai topošās māmiņas, 28 apmeklētāji – tēti un vecmāmiņas, kā arī 191 bērns (līdz 5 gadu vecumam). Pavisam kopā 539 apmeklētāji.

- RD IKSD atbalstīts Sabiedrības integrācijas brīvprātīgo darba projekts „Mans stāsts par Rīgu”. Pieprasīti 1500 EUR un apgūti 1491.74 EUR.

Projektā RCB un 9 filiālbibliotēkas aicināja brīvprātīgos RCB telpās uzklaut iedzīvotājus un ierakstīt diktofonos rīdzinieku stāstus par Rīgu. Stāstus, kurus neviens cits nevar izstāstīt, jo katram ir sava pieredze

par Rīgu, par tās apkaimēm, ielām, parkiem, veikaliem, kafejnīcām. Stāsti par notikumiem un sajūtām, izvēlēm, sāpēm un prieku, kas ir notikuši mūsu dzīvēs kādā Rīgas pagalmā vai ielas stūrī, kuru šodien redzam un saucam citādi, vai kurš ir pazudis no Rīgas sejas pavisam. Ierakstītais tika ievietots RCB mājaslapā, papildinot RCB novadpētniecības krājumu ar skaņu ierakstiem. Projekta noslēguma pasākumu CB spilgtināja Laimoņa Stīpnieka ceļojošā foto izstāde „Rīga, kuras nav”. Projektā pieteicās 28 brīvprātīgie, uz tikšanos un apmācībām ieradās 26. Projekta noslēgumā sertifikātu saņēma 25 brīvprātīgie. Ierakstīts projekta specifikai atbilstošs novadpētniecības materiāls – kopumā 113 aptuveni 50 stundas gari audio stāsti par Rīgu, stāstus spilgtina foto materiāls.

Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem

2017. gadā tika izstrādāts, taču neapstiprināts projekts “Datu bāzes "VEF Kultūras pils" mājaslapas sagatavošana”. Projekts tika iesniegts RD IKSD KP izsludinātā kultūras projektu konkursā. Šis projekts tiks attīstīts un papildināts, iespējams tiks iesniegts nākamajā gadā.

Galvenais ieguvums, ka projektu rezultātā izdevies piesaistīt papildu līdzekļus RCB budžetam un tie raisījuši interesi apmeklētājos, pulcējuši plašu publiku, veicinājuši RCB atpazīstamību un publicitāti.

10. Publicitāte

Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

2017. gadā sabiedrisko attiecību un publicitātes jomā lielākā uzmanība tika pievērsta informācijai par RCB sniegto pakalpojumu pieejamību ikvienam interesentam, īpaši attālināto pakalpojumu “Mana bibliotēka” un RCB abonēto datubāzu izmantošanas iespējām, kā arī informācijai par bibliotēkās notiekošajiem pasākumiem, izstādēm un citām aktivitātēm, realizētājiem projektiem.

RCB tēla veidošanas, publicitātes un sabiedrības informēšanas jomā strādā ikviens RCB bibliotekārais darbinieks, sākot ar administrāciju un sabiedrisko attiecību vadītāju, līdz pat katras filiālbibliotēkas darbiniekam.

Nozīmīgāko pasākumu un citu aktivitāšu popularizēšanai tika sagatavota informācija nosūtīšanai plašsaziņas līdzekļiem un ievietošanai RCB tīmekļa vietnē un sociālo tīklu profilos. Informāciju par pasākumiem un aktualitātēm bibliotēkās sagatavoja konkrētās RCB nodaļas vai filiālbibliotēkas darbinieki, taču tālāka informācijas izplatīšana notika centralizēti – informācija tika iesniegta RCB sabiedrisko attiecību vadītājam. Informācija tāpat kā katru gadu regulāri tika sūtīta ievietošanai [RD IKSD tīmekļa vietnes](#) jaunumu sadaļā, kā arī [RD informatīvajā portālā](#) un [Latvijas Bibliotēku portālā](#). Informācija tika sūtīta arī Latvijas ziņu aģentūrām LETA un BNS, no kurienes tā nonāk plašsaziņas līdzekļu rīcībā, kā arī interneta portāliem, televīzijas un radio ziņu dienestiem, laikrakstiem u. c.

2017. gada nozīmīgākie notikumi un procesi, kuru publicitātei tika veltīta īpaša uzmanība, bija:

- pludmales lasītavas pakalpojumi Lucavsalā vasaras mēnešos;
- brīvprātīgo darba projekts „Mans stāsts par Rīgu”;
- sabiedrības integrācijas projekts „Jaunajām māmiņām”;
- tradicionālie bērnu svētki „Nāc un piedalies!” Vērmanes dārzā 2. septembrī;
- Vispārējās izglītības iestāžu metodiskās lasītavas atvēršana septembrī;
- filiālbibliotēkas „Strazds” atvēršana pēc telpu remonta septembrī;
- RCB sagatavotā bibliogrāfiskā rādītāja “VEF Kultūras pils” prezentācija 30. novembrī;
- RCB ikgadējā izdevuma „Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmata” prezentācija 22. decembrī.

2017. gadā RCB un filiālbibliotēku pakalpojumu popularizēšanai tika izmantotas vienota stila informatīvās vienlapes un bukleti, kas latviešu un krievu valodā (RCB nodaļām arī angļu valodā) izveidoti visām RCB filiālbibliotēkām. Izstrādātas arī informatīvās vienlapes un krāsainas grāmatzīmes bērniem. CB nodaļu pakalpojumu popularizēšanai tika izmantotas tipogrāfiski izgatavotas informatīvas vienlapes. Neliela izmēra afišas un informācijas lapiņas par bibliotēkās notiekošajiem pasākumiem tiek sagatavotas visās filiālbibliotēkās. RCB nodaļas un vairākas filiālbibliotēkas apmeklētāju informēšanai par bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem, aktualitātēm un pasākumiem turpināja izmantot informatīvos ekrānus.

Iespēju robežās tika veidots vienots informatīvo uzrakstu noformējums bibliotēkās: informācija par darba laikiem, telpu norādes, informācija par pakalpojumiem, plauktu uzraksti, krājuma daļēni u. c.

2017. gadā tika paplašināts RCB reklāmas suvenīru klāsts ar bibliotēkas simboliku: pildspalvas, mapes, maisiņi, krekliņi, lietussargi, aprociņas, atstarotāji, krūzītes.

Informācija par RCB radio un televīzijā:

- informācija par RCB pasākumiem regulāri tika atspoguļota televīzijas kanālu rīta programmu „ziņu lentās” un raidstaciju īsajos paziņojumos par kultūras pasākumiem;
- starp tēmām, kas tika atspoguļotas radio raidījumos un televīzijas sižetos, minamas: bibliotēka un lasīšana, lasītāju intereses vasarā, bērnu lasītprīeka veicināšana, pludmales lasītava Lucavsalā, RCB realizētie projekti „Jaunajām māmiņām” un „Mans stāsts par Rīgu”, Vispasaules adīšanas diena, Nacionālais romānu rakstīšanas mēnesis, RCB grāmatu maiņas punkti, izstādes Sarkandaugavas filiālbibliotēkā, teletilts par Tihvinas Dievmātes ikonu un tās glabātājiem u. c.

Bibliotēkas informācija tīmeklī:

- **bibliotēkas tīmekļa vietne (mājaslapa)**

Sabiedrības informēšanai interneta telpā tiek uzturēta un pilnveidota RCB tīmekļa vietne www.rcb.lv, kā arī tīmekļa vietne bērniem <http://bibliotekabarniem.rcb.lv> (skat. sadaļu „Darbs ar bērniem un jauniešiem”). Tā kā RCB tīmekļa vietnes dizaina un funkcionalitātes iespējas bija ierobežotas,

2017. gada sākumā tika pabeigts darbs pie jaunās tīmekļa vietnes versijas izstrādes. Jaunā versija interneta lietotājiem pieejama no 2017. gada aprīļa.

Tīmekļa vietnē un vietnē bērniem tiek veidots RCB nodaļās un filiālbibliotēkās organizēto pasākumu kalendārs, kā arī reizi mēnesī apkopota informācija par izstādēm. 2017. gadā RCB tīmekļa vietnes sadaļā *Aktuāli* publicēti vairāk nekā 160 informatīvi raksti par pasākumiem, izstādēm u. c. aktualitātēm bibliotēku darbā, fotogalerijā ievietotas 114 galerijas. Informācijas un fotogaleriju ievietošanu tīmekļa vietnē veica RCB sabiedrisko attiecību vadītāja un Bibliotēku dienesta speciālisti. RCB tīmekļa vietnē var iepazīties ar visiem publicētajiem pasākumu aprakstiem, jo tās funkcionalitāte nodrošina automātisku ierakstu arhīva veidošanu. RCB jaunās mājaslapas apmeklējums 2017. gadā bija 83 867.

Emuāri RCB netiek veidoti.

- **sociālie tīkli**

RCB izveidoti profili vairākos sociālajos tīklos (www.facebook.com/RigaCB, www.draugiem.lv/rcb, www.twitter.com/RigaCB), kur tiek atspoguļota informācija par RCB un filiālbibliotēkām (RCB nodaļas un filiālbibliotēkas atsevišķus profilus neveido, visa informācija par jebkuru struktūrvienību tiek atspoguļota vienā kopīgā RCB, kā iestādes profilā) un ko uztur RCB Sabiedrisko attiecību vadītāja un Bibliotēku dienesta speciālisti. Sociālajos tīklos tika ievietota praktiski visa jaunā informācija un fotogalerijas, kas redzamas arī RCB mājaslapā.

RCB lapa www.draugiem.lv/rcb 2017. gadā bija 360. vietā portālā izveidoto lapu topā, un aizvadītajā gadā tās apmeklējums pārsniedza 125 000, kas ir vairāk nekā 2016. gadā.

RCB lapas www.facebook.com/RigaCB sekotāju skaits, noslēdzoties 2017. gadam, pārsniedza 1200. Lapas apmeklējums – 6890. Šajā profilā populārāki ir tie ieraksti un fotogalerijas, kas informē par notikumiem, kuros iesaistītas vairākas puses, vairāk cilvēku, vairāk dažādu organizāciju.

Ar RCB profilam www.twitter.com/RigaCB 2017. gadā bija 738 sekotāji, apmeklējums sasniedza 3000. Izmantojot dažādu sociālo tīklu informācijas sinhronizācijas iespējas, *twitter.com* automātiski tiek atspoguļota visa informācija, kas tiek ievadīta www.draugiem.lv/rcb RCB lapā.

Analizējot sociālo tīklu statistiku, jāņem vērā, ka tā dažādos tīklos tiek veidota pēc atšķirīgiem principiem.

- **citas tīmekļa vietnes**

- Latvijas Bibliotēku portālā www.biblioteka.lv izveidotajos RCB un filiālbibliotēku profilos, izmantojot LDKK IS, tiek uzturēta aktuāla bibliotēku kontaktinformācija un darba laiks. Sekot līdz bibliotēkas aktualitātēm ļauj visos profilos pievienotās saites uz RCB tīmekļa vietni un sociālajiem tīkliem, kā arī informācija par nozīmīgākajiem pasākumiem RCB un filiālbibliotēkās tiek nosūtīta portāla redaktoram

ievietošanai rubrikā „Notikumi”. Balstoties uz LDKK IS ievadīto RCB un visu filiālbibliotēku pamatinformāciju un statistikas datiem, šī informācija tiek atspoguļota www.kulturaskarte.lv;

- Informācija par RCB kā Rīgas pašvaldības iestādi atrodama [RD IKSD interneta vietnes iestāžu katalogā](#), kā arī piedāvāto pakalpojumu apraksts pieejams [Rīgas pašvaldības pakalpojumu portālā](#).

Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

2017. gadā RCB notikuši 2 250 pasākumi, ko apmeklējuši 40 393 interesenti (tajā skaitā tematiskie pasākumi, ekskursijas uz bibliotēku, bibliotekārās stundas, konkursi, lietotāju interešu grupu pasākumi, tikšanās ar sabiedrībā populāriem cilvēkiem u. c. pasākumi visdažādākajām mērķauditorijām). Visvairāk pasākumu – 1 300 jeb 58% no kopskaita - tika organizēti dažādām bērnu mērķauditorijām (apmeklējums 24 150 jeb 60% no pasākumu apmeklējuma).

2017. gadā turpinājās RCB sadarbība ar grāmatu apgādiem un autoriem, notika arī citi ar literatūru un rakstīšanu saistīti pasākumi:

- sadarbībā ar apgādu VESTA-LK CB notika Ata Gunivalda Bērtiņa grāmatas „Latviešu skaņuplašu vēsture. 2. daļa” un Agneses Lūses, Annas Žīgures un Pētera Bolšaiša grāmatas „Latvijas klusie varoņi” prezentācija;
- turpinājās ilggadējā sadarbība ar apgādu „Jumava” – CB tika rīkoti vairāku grāmatu atvēršanas pasākumi: Elizabetes Ozolas un Jāņa Arvīda Plauža grāmatas „Izskats – personības spogulis”, Ineses Ziņģītes grāmatas „Aug cilvēks”, Māras Ozolas grāmatu „Ala” un „Cietoksnis”, Andra Rača grāmatas „Mana dzīves karte”, Ritas Lasmanes grāmatas “Kā atrast vīrieti, kas pēc iespējas mazāk kaitinātu”, Ivo Puriņa un Guntas Dauģes grāmatas “Maiju kalendāra sakrālais laika cikls”;
- novembrī devīto reizi Latvijā notika Nacionālais romānu rakstīšanas mēnesis (National Novel Writing Month jeb NaNoWriMo), kura dalībnieki divos pasākumos pulcējās CB;
- aprīlī CB otro gadu notika Latvijas Fantāzijas un Fantastikas biedrības rīkotais pasākums fantāzijas un fantastikas interesentiem „LatCon 2017”;
- CB notika vēl citi pasākumi: sadarbībā ar Aleksandra Čaka memoriālo dzīvokli – muzeju mākslinieka Aivara Vilipsōna izstādes-zibwākcīnas “Čaks&V-sōns” atklāšana, tikšanās ar grāmatas „Ēteriskās eļļas dziedniecībā” autoru Tomasu fon Rotenburgu (Thomas von Rottenburg) februārī un septembrī; sadarbībā ar grāmatu apgādu “Madris” tikšanās ar grāmatas „Cik bieži tu dzīvo” autoriem Liu Guļevsku un Henriku Grigalinoviču februārī; Mudītes Tauriņas grāmatas „Tur aiz skolas kalna” atvēršanas svētki martā; tērpu un baleta vēsturnieka Igora Freimaņa grāmatas „Saistošie sīkumi” prezentācija aprīlī; Liepājas Universitātes Kurzemes Humanitārā institūta izdotās Vēsmas Lēvaldes grāmatas „Hamleta vārdi” atvēršanas pasākums augustā; žurnālistes Natālijas Ketneres grāmatas „Ar sapni par ērģelēm”

atvēršanas svētki augustā; grāmatas „Esperanto ar tiešo metodi” atvēršanas pasākums oktobrī u. c.; bērni varēja tikt ar autorēm Eviju Gulbi, Ilzi Liliānu Milleri, Lauru Dreiži, Lauru Vilku, Lindu Nemieru;

- novembrī Latvijā un arī RCB (CB, Daugavas, Ķengaraga, Grīziņkalna filiālbibliotēkā) viesojās ASV dzimusī latviešu rakstniece Rita Laima ar savu pirmo grāmatu „Skylarks and Rebels” („Cīruļi un dumpinieki”);
- filiālbibliotēku viesu vidū 2017. gadā bija rakstniece Signe Kvaskova (Sarkandaugavas filiālbibliotēkā), rakstniece Lilija Berzinska (filiālbibliotēkā “Vidzeme”), rakstniece Linda Nemiera (Ziemeļblāzmas filiālbibliotēkā), rakstniece Nora Ikstena (Daugavas filiālbibliotēkā), rakstnieks Māris Bērziņš (filiālbibliotēkā „Zemgale”), zviedriski un krieviski rakstošā rakstniece no Somijas Zinaida Lindēna (sadarbībā ar Ziemeļvalstu Ministru padomes biroju Latvijā Daugavas filiālbibliotēkā), dzejniece Lija Brīdaka (Juglas filiālbibliotēkā), dzejniece Rasma Urtāne un rakstnieks Jānis Ūdris (Ķengaraga filiālbibliotēka), rakstniece Eva Mārtuža (filiālbibliotēkā “Kurzeme”), žurnāliste, grāmatu autore Līga Blaua (filiālbibliotēkā “Pārdaugava”), rakstnieks Valdis Rūja (Pļavnieku filiālbibliotēkā), rakstniece Māra Svīre (filiālbibliotēkā “Strazds”), rakstnieks Juris Lina un tulkotājs Jānis Siliņš (filiālbibliotēkā “Vidzeme”) u. c.

Izceļami ir pasākumi, ko RCB filiālbibliotēkas rīkojušas ārpus bibliotēkas telpām ar mērķi popularizēt RCB un filiālbibliotēku sniegtos pakalpojumus to cilvēku vidū, kas bibliotēku varbūt neapmeklē, kā arī pasākumus citu Rīgas pilsētas programmu ietvaros:

- tāpat kā 2016. gadā, Ķengaraga apkaimes filiālbibliotēkas – Daugavas filiālbibliotēka, Ķengaraga filiālbibliotēka un filiālbibliotēka „Rēzna”, sadarbībā ar tirdzniecības centru „Dole”, aprīlī rīkoja pasākumu „Bibliotēka visiem un ikvienam”;
- Avotu ielas svētku ietvaros filiālbibliotēka „Avots” organizēja pasākumu „Pilsētas suns”;
- Aprīlī, jūnijā un decembrī Čiekurkalna gadatirgus programmā bija arī Čiekurkalna filiālbibliotēkas darbinieku rīkota ekskursija pa apkaimes interesantākajām un skaistākajām vietām. Šo ekskursiju apmeklētāji tika iepazīstināti arī ar bibliotēku un tās sniegtajiem pakalpojumiem. Martā projekta „Satiec savu meistarību” ietvaros bibliotēkā notika tautas daiļamatņu meistares Vijas Liepas vienas adatas pinuma meistarklase;
- RCB tīkls un pakalpojumi tika popularizēti arī Grāmatu maiņas punktos.

RCB un filiālbibliotēkās bijušas tikšanās ar sabiedrībā zināmiem cilvēkiem, dažādu nozaru un profesiju pārstāvjiem: ar radio un televīzijas raidījumu vadītāju Agnesi Drunku filiālbibliotēkā „Zemgale”; ar Latvijas Dabas muzeja vecāko antropoloģi Aili Marnicu, kinorežisori Dzintru Geku, mākslinieci Ināru Garklāvu, Latvijas Vēstures muzeja pētnieci Sanitu Stinkuli Bišumuižas filiālbibliotēkā; ar leļļu restauratoru Violetu Kozlovsku Bolderājas filiālbibliotēkā; ar grāmatas "Latvju spēka zīmes" autoru Valdi Celmu,

literatūrzinātnieku Andreju Grāpi Čiekurkalna filiālbibliotēkā; ar mākslinieku Jāni Anmani Imantas filiālbibliotēkā; ar operdziedātāju Kārli Miesnieku, psiholoģi, sociālo darbinieci Sarmīti Zāti, ar vēsturnieku, grāmatu autoru Andri Cauni, gleznotāju Rolandu Butānu, aktieri Uldi Dumpi, mākslinieci Maiju Mazo, viceadmirāli Gaidi Zeibotu u. c. Juglas filiālbibliotēkā; ar Mihaila Čehova Rīgas Krievu teātra aktieri Jakovu Rafalsonu un galveno administratori Natalju Bastinu, ārstu Visvaldi Bebrīšu, psihologu Grigoriju Kvaša u. c. Ķengaraga filiālbibliotēkā; ar dziednieci Ilzi Jansoni filiālbibliotēkā "Kurzeme"; teātra pedagogu Patriku Jēkabu Grosu filiālbibliotēkā "Pārdaugava"; ar ģitāristu Mārtiņu Krauzi, Kino muzeja darbinieku Madi Mustu filiālbibliotēkā "Pārdaugava"; ar Latvijas Nacionālā teātra aktieriem Egīlu Melbārdi un Lāsmu Kugrēnu, Dailes teātra aktieriem Ilzi Vazdiku, Daigu Gaismiņu un Kristapu Rasimu, psihoterapeiti Ainu Poišu, uztura speciālisti Lolitu Neimani filiālbibliotēkas "Rēzna" rīkotajos pasākumos Dienas centrā "Kastanis"; ar Latvijas Nacionālā teātra aktieri Ģirtu Jakovļevu filiālbibliotēkā "Strazds"; ar astroloģi Gunu Kārkliņu, aktieriem Jāni Skani un Juri Bartkeviču, kulināri Lailu Trekteri filiālbibliotēkā "Vidzeme".

Plašajā Rīgas kultūras telpā RCB iekļaujas arī ar koncertiem, kas notiek bibliotēkās: piemēram, CB telpās vairākus gadus sadarbībā ar starptautisko mūzikas centru „Jaunie talanti” notika klasiskās mūzikas koncerts „Mūzika bez robežām”; Bišumuižas filiālbibliotēkas pasākumos piedalījušies mūziķi Arnis Miltiņš, Marko Ojala, folkloras kopa „Silavoti”, Viļņa Salaka vadītais VEF kultūras pils vīru vokālais ansamblis, Ķekavas mūzikas skolas audzēkņi; Ķengaraga filiālbibliotēkā viesojās folkloras kopa "Iljinskaja pjaņica", vijolnieks Reinis Galenieks; filiālbibliotēkā "Pārdaugava" notika Pārdaugavas un Jūrmalas mūzikas skolu ģitārspēles klašu audzēkņu koncerts pedagogu Modra Baumaņa un Vladimira Kudrina vadībā u. c.

Arī 2017. gadā RCB un filiālbibliotēkas piedalījās Latvijas un starptautiskajos projektos un akcijās: „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā 2017”, E-prasmju nedēļā martā, Bibliotēku nedēļā aprīlī, Karjeras nedēļā oktobrī, Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļā novembrī, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas tīklā "Stāstu bibliotēkas" iesaistījās CB un Bišumuižas filiālbibliotēka, CB rīkoja pasākumu Vispasaules publiskās adīšanas dienā u. c. RCB nodaļas un filiālbibliotēkas ir atpazīstamas arī kā tieši ar bibliotēkas pakalpojumiem un funkcijām nesaistītu pasākumu norises vietas:

- pasākumi CB: ceturto gadu biedrība „Latviešu tautas mākslas savienība” sadarbībā ar Latvijas Nacionālo kultūras centru novembrī divu dienu garumā rīkoja pašdarināto tērpu skati „Radošais nemiers”; piekto gadu turpinājās sadarbība ar dokumentālā foto mākslinieku grupu TF4 - izstādi CB sarīkoja ievērojamais Latvijas fotomeistars Leonīds Tugaļevs kopā ar mākslinieci Neonillu Medvedevu; janvārī notika ikgadējais informatīvais pasākums jauniešiem „Dānija un studiju iespējas Dānijā”, ko rīko Dānijas Biznesa akadēmija un birojs „Study Start”; novembrī sadarbībā ar Salaspils novada pašvaldību, Salaspils Daugavas muzeju un Latvijas Okupācijas muzeju notika atceres pasākums „Salaspils

memoriālam – 50”; janvārī notika keramiķa Pētera Martinsona atceres pasākums „Pētera Martinsona ekrāna monologi”, turpinājās sadarbība ar Krievu kultūras dienu organizācijas komiteju u. c.;

- otro gadu filiālbibliotēka „Vidzeme” bija mājvieta VEF teātrim, un šeit notika režisora Agra Krūmiņa iestudētās Nikolaja Gogoļa komēdijas „Precības” pirmizrāde;
- decembrī Daugavas filiālbibliotēkā notika teletilts par Tihvinas Dievmātes svētbildi un tās glabātājiem. Teletiltā piedalījās pašvaldību un krievu pareizticīgo baznīcas pārstāvji, kā arī interesenti no Tihvinas un Pleskavas (Krievija), Limbažiem un Rīgas.

2017. gadā RCB nodaļās un filiālbibliotēkās tradicionāli iecienīti bija pasākumi, kas tiek organizēti dažādām lietotāju interešu grupām-klubiem (skat. sadaļu „Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība”), kā arī ar apkaimes iepazīšanu saistīti pasākumi (skat. sadaļu „Novadpētniecība”).

Neatņemama RCB pasākumu daļa ir apmeklētājiem piedāvātās mākslas un radošo darbu izstādes, kas regulāri bija apskatāmas CB nodaļās, filiālbibliotēkā „Avots”, „Kurzeme”, „Vidzeme”, „Zemgale”, Biķernieku, Bišumuižas, Daugavas, Imantas filiālbibliotēkā, bet atsevišķas izstādes notika arī citās bibliotēkās.

Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi

Realizēt visas bibliotēku ieceres pasākumu organizēšanā dažkārt traucē ar autortiesībām un to atlīdzību saistītie jautājumi: gan jābūt pilnīgai skaidrībai, uz kādiem autordarbiem un cik lielā apmērā attiecas autortiesības, gan tam nepieciešami zināmi līdzekļi, kā arī nepieciešamo licenču un pēc tam atskaišu kārtošana ir samērā sarežģīta un smagnēja. Sarežģīts autortiesību jautājums ir arī realizējot sadarbību ar skolām, kuras bibliotēku vēlas apmeklēt mācību programmas ietvaros un apmeklējumā iekļaut daiļdarbu fragmentu lasījumus, kinofilmu skatīšanos, mūzikas ierakstu klausīšanos.

Nepietiekams ir dažādiem publicitātes materiāliem un suvenīriem paredzētais finansējums – suvenīriem īpaša nozīme ir bērnu mērķauditorijas piesaistīšanā, pieaugušo mērķauditorijai noderīgi būtu profesionālu reklāmas speciālistu izstrādāti un firmā drukāti informatīvie materiāli.

Šobrīd ir daudz un dažādi veidi un interneta vietnes, ar kuru palīdzību par RCB, tās sniegtajiem pakalpojumiem un rīkotajiem pasākumiem informēt cilvēkus, kuri ikdienā izmanto internetu. Problemātiski ir sasniegt drukāto preses izdevumu lasītājus, televīzijas skatītājus un radioklausītājus – šie plašsaziņas līdzekļi, kuriem regulāri tiek sūtītas preses relīzes, veic lielu informācijas atlasīšanu, un bibliotēkas sūtītā informācija reti sasniedz to mērķauditoriju. Vienīgais veids, kā „ielauzties” šajos plašsaziņas līdzekļos, būtu reklāma.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

Pašvaldība regulāri interesējas un atbalsta RCB darbu. Tas tiek analizēts RD IKSD Kultūras pārvaldes sanāsmēs. Tiek iesaistīti arī citi departamenti, piemēram, Attīstības departaments, Labklājības departaments, Īpašuma departaments. Tāpat kā katru gadu, darbs turpinās sadarbībā ar RD Sabiedrisko attiecību nodaļu, RD IKSD Sabiedrisko attiecību nodaļu un RD IKSD Kultūras pārvaldes Kultūras projektu un pasākumu nodaļu.

Aktīva sadarbība ar RD IKSD notika, uzsākot un realizējot Rīgas vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku metodisko pārraudzību. Apspriedēs par situāciju Rīgas skolu bibliotēkās piedalījās gan RD IKSD vadība, gan Izglītības pārvaldes vadošie speciālisti, gan Finanšu pārvaldes speciālisti. Iekšējo noteikumu „RD IKSD padotībā esošo vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku krājumu uzskaites kārtība” izstrādē iesaistījās arī RD IKSD Audita un revīzijas nodaļas un RD Finanšu departamenta speciālisti. Lai skaidrotu RCB uzdevumus un plānus attiecībā uz skolu bibliotēkām, RCB pārstāvji piedalījās skolu direktoru sanāsmēs 2017. gada janvārī un augustā.

Lucavsālas vasaras lasītavas projekta realizācija arī 2017. gadā notika vistiešākajā sadarbībā ar Rīgas pilsētas izpilddirektoru Juri Radzeviču, RD Saimniecības pārvaldi un Rīgas Pārdaugavas izpilddirekciju. RCB regulāri piedalās RD IKSD izsludinātajos projektu konkursos. Ja tie gūst atbalstu, to realizācija notiek sadarbībā ar atbildīgajiem departamenta speciālistiem.

Turpinājās RCB sadarbība ar RD LD – RCB projektā „Jaunajām māmiņām” RD LD VP aicināja lektoros nodarbībām „Pirmā palīdzība mājas apstākļos,” „Bērna ķermeņa attīstība. Stājas profilakse” un „Veselīgs uzturs”. Filiālbibliotēkā „Vidzeme” tika rīkotas RD LD īstenotā Eiropas Sociālā fonda projekta „Mēs par veselīgu Rīgu!” ietvaros lasītās lekcijas par veselīgu dzīvesveidu un slimību profilaksi. Šī projekta ietvaros biedrība „Latvijas Zīdīšanas veicināšanas konsultantu asociācija” sadarbībā ar biedrību „Vecāku apvienība KKM” vairākās RCB filiālbibliotēkās rīkoja bezmaksas „Zīdīšanas apmācības” jaunajām un topošajām māmiņām. Filiālbibliotēkā „Avots”, „Vidzeme” un Imantas filiālbibliotēkā tika rīkots RD LD sarūpēts lekciju cikls „Par sieviešu veselību”, kurā tika skartas sieviešu veselības problēmas vecumā pēc 50 gadiem.

Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes

Pie nozīmīgiem RCB sadarbības partneriem jāmin:

- pašvaldības izglītības iestādes: Rīgas vispārējās izglītības iestādes un pirmskolas izglītības iestādes (skat. sadaļu „Darbs ar bērniem un pusaudžiem”), speciālās skolas, mūzikas un mākslas skolas (izstādes, pasākumi);

- interešu izglītības iestādes, dienas centri bērniem un pilngadīgām personām (izstādes, pasākumi);
- Rīgas Kultūras un tautas mākslas centri, tajās darbojošās tautas lietišķās mākslas, glezniecības, fotostudijas u. c. (izstāžu organizēšana bibliotēkās);
- muzeji: Latvijas Nacionālais vēstures muzejs, Rīgas Jūgendstila muzejs, Koka ēku renovācijas centrs "Koka Rīga", Rakstniecības un mūzikas muzejs, Aleksandra Čaka memoriālais dzīvoklis–muzejs u. c. (informācijas apmaiņa par pasākumiem, izstādes);
- uzņēmumi un privātpersonas;
- vairāk par sadarbības partneriem publicitātes un pasākumu jomā skat. sadaļā "Publicitāte".

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

- 17. maijā CB apmeklēja kolēģi no Uzbekistānas Nacionālās bibliotēkas, Uzbekistānas Centrālās neredzīgo bibliotēkas, Uzbekistānas Valsts konservatorijas Informācijas resursu centra un Republikas Elektroniskā kopkataloga centra.
- 14. septembrī CB viesojās delegācija no Šanhajas (Ķīnas Tautas Republika) – dažādu nozaru pētniecības institūtu, muzeju un bibliotēku pārstāvji, un Ķīnas Tautas Republikas vēstniecības Latvijā padomnieks Li Tao. Tikšanās gaitā tika parakstīts RCB sadarbības līgums ar Šanhajas bibliotēku.
- No 5. līdz 7. decembrim Rīgā viesojās Minskas Centralizētās publisko bibliotēku sistēmas direktore Jeļena Kubiškina. Programmas ietvaros viesojās apmeklēja CB, filiālbibliotēku „Avots” un „Vidzeme”, Daugavas un Ziemeļblāzmas filiālbibliotēku, kā arī Latvijas Nacionālo bibliotēku un Raiņa un Aspazijas muzeju Jūrmalā.
- 20. decembrī Daugavas filiālbibliotēkā notika teletilts par Tihvinas Dievmātes ikonu un tās glabātājiem, kura iniciatori bija Tihvinas bibliotēkas–sociokultūras centra „Teffi” Hanzas bibliotēkas darbinieki (Krievija).
- Gada nogalē RCB direktore Dzidra Šmita un Bibliotēku dienesta vadītāja Gida Zepkāne apmeklēja Viļņas Pilsētas centrālo bibliotēku (Lietuva), lai apspriestu 2018. gada sadarbības projektus, kas būs veltīti Latvijas un Lietuvas simtgadei: uzsākts kopprojekts “Lietuviešu / latviešu valodas tulkojumi” . Pasākums norisināsies paralēli abās valstīs “Baltu vienības dienā”; uzsākta starptautiskas bērnu zīmējumu izstādes projekta “Es mīlu savu valsti” izstrāde. Projektā kopā ar Latviju piedalīsies Igaunija, Lietuva, Somija un kā pieaicinātā dalībiece – Ukraina.

12. Metodiskais un konsultatīvais darbs

Situācijas apraksts, kopaina pārskata periodā

Metodisko, konsultatīvo un informatīvo atbalstu RCB veic RCB Bibliotēku dienesta Metodiskās nodaļas, KAN, kā arī Automatizācijas nodaļas speciālisti.

Regulāri un sistemātiski tiek nodrošināta personāla profesionālā pilnveide, izstrādāti metodiskie materiāli, instrukcijas un koncepcijas.

Reģiona galvenās bibliotēkas veiktie metodiskie pasākumi un konsultācijas, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi

RCB galvenie eksperti bibliotēku jomā, koordinē RCB un 26 filiālbibliotēku darbu visās bibliotēkārā darba jomās, sniedz konsultācijas pa tālruni, e-pastu un uz vietas bibliotēkā.

Regulāri tiek veikta novadpētniecības datubāzes rediģēšana. Pārskata gadā apmeklētas filiālbibliotēkas, konsultējot par darbu ar krājumu, uzskaiti, par lasītāju apkalpošanas jautājumiem, uzzīņu darbu, kā arī darbā ar datubāzēm, tajā skaitā arī par novadpētniecības datubāzes papildināšanu.

Profesionālā pilnveide: Tiek nodrošināts darbinieku, kam stāžs RCB ir mazāks par vienu gadu, apmācību kurss "Jauno bibliotekāru skola". Kurša programmā ir īss ieskats RCB darba jomās - uzzīņu un informatīvais darbs, novadpētniecība, elektroniskā kataloga izmantošana, krājuma komplektēšana un organizēšana, publicitāte, pasākumu organizēšana, lasītāju apkalpošana.

RCB Bibliotēku dienesta eksperti bibliotēku jomā piedalās profesionālās pilnveides pasākumos arī citās Latvijas reģionu bibliotēkās: Talsu Galvenajā bibliotēkā un Valkas novada Centrālajā bibliotēkā "Bibliotēkas pakalpojumu mērķgrupa – bērni un jaunieši".

Izdevējdarbība: Darbs ar bibliogrāfiskā rādītāja "VEF Kultūras pils" sastādīšanu, fotomateriālu atlasī, korektūru un sagatavošanu izdošanai. Prezentācijas sagatavošana bibliogrāfiskā rādītāja atvēršanas pasākumam.

Mācību braucieni: Apsīšu Jēkaba muzeja Lizumā, Limbažu Galvenās bibliotēkas un Saulkrastu novada bibliotēkas apmeklējuma organizēšana.

Metodiskais darbs tika veikts šādās jomās:

- RCB vienotās lietotāju datubāzes ierakstu pārbaude;
- Novadpētniecības datubāzes ierakstu rediģēšana;
- RCB filiālbibliotēku akreditācijai sagatavoto ziņu par bibliotēku rediģēšana;
- Rakstu sagatavošana izdevumam „RCB Gadagrāmata” (2016 un 2017);
- Starptautisko un nacionālo lasīšanas veicināšanas programmu "Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa", LNB lasīšanas veicināšanas programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" organizēšana, koordinēšana, vadība RCB;

- RCB radošo aktivitāšu bērnu svētkos Vērmanes dārzā koordinēšana un vadība;
- Veidots mājaslapas bērniem <http://bibliotekaberniem.rcb.lv/> saturs;
- RCB tīmekļa vietnes www.rcb.lv un sociālajos tīklos izveidoto profilu satura veidošana un uzturēšana;
- RCB prezentāciju sagatavošana;
- Veikta ikmēneša RCB pasākumu plānu apkopošana;
- Veikta RCB skaitlisko rādītāju apkopošana;
- Darbošanās RCB Komplektēšanas padomē, RCB krājumu komisijā, krājumu inventarizācijas komisijās;
- RCB periodisko izdevumu datubāzes rediģēšana un papildināšana;
- Gada nogalē veikta centralizēta periodikas pasūtīšana RCB struktūrvienībām;
- Uzziņu darba veikšana, sagatavojot informāciju par RCB iesniegšanai pašvaldībā, LNB, LR KM;
- Dalība atbildes vēstuļu projektu sagatavošanā RCB lasītājiem un iedzīvotājiem.

Pārskata gadā tika organizēti šādi profesionālās pilnveides pasākumi:

RCB organizēto profesionālās pilnveides pasākumu apmeklējums

Nr. p.k.	Norises laiks	Pasākuma nosaukums, galvenie temati	Dalībnieku skaits
1.	12.01.2017	Pārskats par IFLA gadskārtējo kongresu: 82.IFLA ģenerālkonferenci Kolumbusā (ASV) (Doloresa Veilande)	35
2.	06.04.2017.	Pasākumi un publicitāte RCB (Aiga Balode, Daiga Bērziņa)	25
3.	03.05.2017	Bērnu, pusaudžu un jauniešu uzvedības īpatnības, iemesli un risinājumi (lektore – izglītības psiholoģe Zane Šneidere)	28
4.	16., 17.05.2017	Darbs ar bērniem – aktualitātes (Ingūna Stranga)	28
5.	23.05.2017	Labākās pieredzes piemēri Latvijas publiskajās bibliotēkās (Ilze Kļaviņa)	33
6.	31.05.2017	Mācību brauciens uz Limbažu Galveno bibliotēku	47
7.	24., 26.10.2017	Latviešu valodas lietojuma prasmju uzlabošana (Jautrīte Ašurova)	28
8.	09.11.2017	Kā Latvijas simtgade izskan Eiropā (Inga Bika, Ieva Stare)	67*
9.	14.11.2017	Jaunākā latviešu literatūra (Arno Jundze)	45
10.	14.12.2017	Latvijas valsts simtgades pasākumi un projekti Rīgā (Līga Ribicka)	54*

* Šos seminārus apmeklēja arī skolu bibliotēku darbinieki

RCB bibliotekāro darbinieku profesionālā pilnveide notikusi arī ārpus RCB. Neiztrūkstoša ir dalība semināros un konferencēs. 2017. gadā tika apmeklētas konferences: UNESCO „Dokumenti un atmiņas institūcijas”, „Medijpratības izaicinājumi: no pirmklasnieka līdz senioram, no padomu portāliem līdz

politikai”, "Lasītāju apkalpošanas speciālistu konference" (LNB); pasākums „Eiropas parlamenta un padomes direktīva par autortiesībām”; reģionu galveno bibliotēku metodiķu seminārs (jūnijā, oktobrī); semināri „Bibliotēku nozares un saskarnozaru terminoloģija: teorija un prakse” un „Bibliogrāfisko ierakstu veidošana atbilstoši RDA”; "Kā tikt galā ar problēmizraisošu uzvedību" (Zviedrijas vēstniecība Latvijā”, "Velku biedrība"); "Lasi klusi, lasi skaļi – lasi!" (LNB); "Starptautiskā skolēnu lasītprasmes novērtēšanas pētījuma PIRLS 2016 rezultātu paziņošana" (Izglītības un zinātnes ministrija, Latvijas Universitāte); "Es piederu šeit" (LNB).

Izglītības iestāžu bibliotēku pārraudzība

Ar 2017. gadu RCB veic 114 Rīgas vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku metodisko pārraudzību. Šo pienākumu veikšanai RCB Bibliotēku dienestā tika pieņemts vēl viens galvenais eksperts bibliotēku jomā, bet Automatizācijas nodaļā galvenais speciālists-datortīklu administrators, jo viens no aktuālākajiem jautājumiem skolu bibliotēkās ir darbs ar BIS ALISE.

- Izstrādāta Rīgas Vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku metodiskās lasītavas krājuma komplektēšanas koncepcija.
- Skolu apmeklējumi. Apmeklētas skolas, par apmeklējumiem veidotas atskaites.
- Konsultāciju sniegšana. Pa telefonu un e-pastā sniegtas konsultācijas skolu bibliotekāriem par profesionālajiem jautājumiem.
- Kursu, semināru apmeklējums. Tieto Latvija un RCB organizētie profesionālās pilnveides pasākumi.
- Piedalīšanās apspriedēs ar RD IKSD vadību un darbiniekiem. Informēšana par situāciju Rīgas skolu bibliotēkās, jaunu normatīvo aktu izstrāde; ar LNB speciālistiem. Sarunas par situāciju Latvijas skolu bibliotēkās. Kopīgu problēmu apzināšana un risinājumu meklēšana; ar Tieto Latvija pārstāvjiem pārrunas par Rīgas vispārīzglītojošo skolu kopkatalogu.

Sadarbībā ar RD IKSD izstrādāti:

- 2017. gada 21. decembra Rīkojums Nr. 1568-rs „Par kārtējo informācijas resursu krājuma inventarizāciju Rīgas vispārējās izglītības iestāžu bibliotēkās”;
- 2017. gada 21. decembra Iekšējie noteikumi Nr. 41-nts „Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta padotībā esošo vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku krājumu uzskaites kārtība”.

RCB Bibliotēku dienestā izstrādāti materiāli skolu bibliotekāru darbam:

- Norādījumi dāvinājumu uzņemšanai Rīgas vispārējās izglītības iestādes bibliotēkas krājumā;
- Norādījumi informācijas resursu norakstīšanai no Rīgas vispārējās izglītības iestādes bibliotēkas krājuma;
- Instrukcija krājuma tradicionālai inventarizācijai Rīgas vispārējās izglītības iestāžu bibliotēkās;

- Instrukcija krājuma automatizētai inventarizācijai Rīgas vispārējās izglītības iestāžu bibliotēkās.

Sadarbība ar citām iestādēm (metodiskā un konsultatīvā darba jomā)

RCB aktīvi sadarbojas ar LNB profesionālās pilnveides projektos, RCB darbinieki ir gan LNB Kompetenču attīstības centra lektori, gan klausītāji.

Profesionālās pilnveides nodarbības Latvijas bibliotekāriem LNB Kompetenču attīstības centra 240 un 960 stundu profesionālās pilnveides programmā sagatavoja un vadīja RCB Bibliotēku dienesta vadītāja Gida Zepkāne („Krājuma uzskaitē. Krājuma organizēšana. Krājuma popularizēšana”) un galvenā eksperte bibliotēku jomā Ingūna Stranga ("Lasītāju grupas. Mērķauditorijas", kā arī nodarbību "Bibliotēkas pakalpojumu mērķgrupa – bērni un jaunieši" 3 grupām).

RCB Bibliotēku dienesta galvenā eksperte bibliotēku jomā Inta Sallinene nolasīja lekciju kursu „Bibliotēku novadpētniecības teorija un prakse” Latvijas Kultūras akadēmijas Kultūras koledžas bibliotēku specialitātes studentiem, kā arī LNB Kompetenču attīstības centrā novadīja 6 stundu apmācību kursu „Bibliotēku novadpētniecības darbs”.

RCB KAN vadītāja Ineta Kalķe ir lektore Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kultūras koledžā, kur pasniedz priekšmetus „Informācijas sistēmas” un „Bibliogrāfiskais apraksts”.

Viens no nozīmīgākajiem sadarbības partneriem RCB novadpētniecības darba jomā pārskata gadā bija LNB. RCB Bibliotēku dienesta galvenā eksperte bibliotēku jomā Inta Sallinene LNB izveidotajā darba grupā piedalījās izdevuma „Latvijas bibliotēku novadpētniecības darba vadlīnijas” izstrādē un redkolēģijā.

Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un to risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības

Nepieciešama nodarbība RCB darbiniekiem par pieejamajām datubāzēm un uzlabot datubāzu izmantošanas prasmes. Rīgas vispārīgizglītojošo skolu bibliotēku darbiniekiem nepieciešams uzlabot praktiskās iemaņas krājuma uzskaitē un inventarizācijas veikšanā.

Rīgas Centrālās bibliotēkas direktore

Dzidra Šmita

07.03.2018.

Rīgas Centrālās bibliotēkas 2017. gada darba pārskata sagatavošanā piedalījās: *Ilze Apine, Velga Bāliņa, Aiga Balode, Zinta Geršmane, Māra Grigorevska, Daina Ģeibaka, Gunta Jansone, Ineta Kalķe, Sanita Lapiņa, Inta Logina, Maija Mauriņa, Inta Sallinene, Sigita Sīle, Ingūna Stranga, Gatis Šantars, Dzidra Šmita, Linda Štamere, Klāra Švedra, Iveta Vaišļa, Doloresa Veilande, Lelde Vilka, Andra Vīta, Gida Zepkāne.*

Pārskatā izmantotas fotogrāfijas no RCB arhīva.

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku izmantojuma rādītāji 2017. gadā

Struktūrvienība	Lietotāju skaits	T. sk. bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	Apmeklējumu skaits	T. sk. apmeklējums bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	T. sk. pasākumu apmeklējums	Izsniegums	T. sk. izsniegums bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem	Datorpakalpojumu izmantojums
CB	13891	2135	167320	18614	7346	263618	30786	24568
Filiālbibliotēka „Avots”	1758	311	17741	3044	466	27765	4857	856
Biķernieku filiālbibliotēka	2039	554	21512	4588	487	36943	6900	3172
Bišumuižas filiālbibliotēka	1182	234	16392	2643	969	35396	6843	3542
Bolderājas filiālbibliotēka	1927	589	23569	5505	621	37611	7475	2778
Čiekurkalna filiālbibliotēka	1619	507	16814	5216	1428	34803	7641	1965
Daugavas filiālbibliotēka	2661	932	32311	9804	1651	55539	13440	3811
Grīziņkalna filiālbibliotēka	2080	353	19157	3516	1045	33994	7120	4078
Ilguciema filiālbibliotēka	2435	651	28052	7523	3166	43038	7313	5862
Imantas filiālbibliotēka	4373	1516	52310	16799	3366	77142	17188	7189
Jaunciema filiālbibliotēka	506	176	7472	3178	549	9676	3034	1170
Juglas filiālbibliotēka	3076	605	33788	5359	1095	54112	6369	4867
Filiālbibliotēka „Kurzeme”	1925	516	18080	3724	208	35727	5809	2055
Ķengaraga filiālbibliotēka	2912	1065	30531	8736	2165	52961	12392	2429
Mežciema filiālbibliotēka	1261	576	17066	8534	758	24425	7082	2392
Filiālbibl. „Pārdaugava”	4309	986	58722	13025	1430	93244	16474	9388
Ļavnieku filiālbibliotēka	2610	958	30777	9431	1028	52122	12233	3355
Filiālbibliotēka „Pūce”	1570	496	17321	4912	308	27641	6404	3225
Filiālbibliotēka „Rēzna”	2126	390	22783	3145	813	48128	4299	5533
Sarkandaugavas filiālbibl.	1981	717	24636	7676	1581	42303	9140	5101
Filiālbibliotēka „Strazds”	1732	446	17080	4365	943	19851	4363	3006
Šampētera filiālbibliotēka	1826	482	20175	4460	639	36192	4903	2926
Torņakalna filiālbibliotēka	0	0	0	0	0	0	0	0
Filiālbibliotēka „Vidzeme”	5639	1482	52214	13922	3273	89367	22646	8407
Filiālbibliotēka „Zemgale”	2236	685	26276	7940	1360	56428	11159	1733
Ziemeļblāzmas filiālbibl.	2021	595	25852	6183	456	47932	6458	964
Filiālbibliotēka „Zvirbulis”	1540	491	15315	5473	359	24772	5174	4184
Ārējais apkalpošanas punkts Dienas centrā	355	0	11751	0	386	13572	0	3598
„Saulaino dienu bibliotēka”	1201	752	20319	9759	2497	24503	16243	1865
Vispārējās izgl. iestāžu bibl. metodiskā lasītava	69	3	250	5	0	648	11	0
Kopā:	72 860	19 203	845 586	197 079	40 393	1 399 453	263 756	124 019

RCB vienotajā elektroniskajā datubāzē reģistrēti **56 806** lietotāji, no tiem bērni un jaunieši līdz 18 gadiem – **16 197**.

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku kopējais krājums

RCB struktūrvienība	Krājums 01.01.2017.	Saņemts 2017	Izslēgts 2017	Krājums 31.12.2017.	(+) vai (-)
CB	104 282	9571	5401	108452	4170
Repozitārija Aktīvais fonds	10 174	145	16	10303	129
Bibliotēku dienests	1 898	729	107	2520	622
Vispārējās izgl. iestāžu bibl. metodiskā lasītava	0	8780	0	8780	8780
RCB BKUS	6 383	1297	986	6694	311
Filiālbibliotēka „Avots”	17 079	2219	1092	18206	1127
Biķernieku filiālbibliotēka	12 314	1854	1288	12880	566
Bišumuižas filiālbibliotēka	13 031	1742	1333	13440	409
Bolderājas filiālbibliotēka	22 406	1832	994	23244	838
Čiekurkalna filiālbibliotēka	16 564	2233	1 619	17178	614
Daugavas filiālbibliotēka	24 068	2483	1 706	24845	777
Grīziņkalna filiālbibliotēka	13 638	1649	1 474	13813	175
Iļģuciema filiālbibliotēka	24 689	2127	1652	25164	475
Imantas filiālbibliotēka	47 268	3377	1265	49380	2112
Jaunciema filiālbibliotēka	10 446	1919	1583	10782	336
Juglas filiālbibliotēka	22 588	2338	1716	23210	622
Filiālbibliotēka „Kurzeme”	17 784	1857	688	18953	1169
Ķengaraga filiālbibliotēka	25 494	2133	1055	26572	1078
Mežciema filiālbibliotēka	9 132	1587	726	9993	861
Filiālbibliotēka “Pārdaugava”	36 562	4078	1725	38915	2353
Pļavnieku filiālbibliotēka	27 536	2994	1813	28717	1181
Filiālbibliotēka „Pūce”	18 756	2004	772	19988	1232
Filiālbibliotēka „Rēzna”	22 683	2034	1821	22896	213
Sarkandaugavas filiālbibl.	28 173	2213	1364	29022	849
Filiālbibliotēka „Strazds”	21 969	2148	1279	22838	869
Šampētera filiālbibliotēka	24 457	2039	1955	24541	84
Tornakalna filiālbibliotēka	17 089	0	916	16173	-916
Filiālbibliotēka „Vidzeme”	44 393	3709	2955	45147	754
Filiālbibliotēka „Zemgale”	17 042	2484	2508	17018	-24
Ziemeļblāzmas filiālbibl.	19 475	2333	1004	20804	1329
Filiālbibliotēka „Zvirbulis”	17 859	1872	1434	18297	438
Kopā	695 232	77780	44247	728765	33533
Reorganizētā struktūrvienība	6012	0	6012	0	6012
Kopā ar reorganizēto	701 244	77 780	50 259	728 765	27 521

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku saņemtie informācijas resursi 2017. gadā

Struktūrvienība	Pirktie (par RCB budžeta līdz.)		Nepirktie (dāvinājumi; nodoti viens otram)		Kopā		Periodika (2017)		Pavisam kopā	
	Eks.	€	Eks.	€	Eks.	€	Žurnāli	Laikraksti	Eks.	€
CB	4192	42 852,71	2792	17451,16	6984	60303,87	2564	23	9571	60303,87
Repozitārija Aktīvais fonds	143	1 776,59	2	9,17	145	1785,76	0	0	145	1785,76
Bibliotēku dienests	14	108,13	6	31,29	20	139,42	707	2	729	139,42
Vispārējās izgl. iestāžu bibl. metodiskā lasītava	395	3691,16	8385	58020,17	8780	61711,33	0	0	8780	61711,33
RCB BKUS	448	3 259,39	317	1307,57	765	4566,96	532	0	1297	4566,96
Filiālbibliotēka „Avots”	923	8 453,23	342	2121,75	1265	10574,98	947	7	2219	10574,98
Biķernieku filiālbibliotēka	835	6 845,86	148	922,99	983	7768,85	866	5	1854	7768,85
Bišumuižas filiālbibliotēka	803	6 534,31	96	675,26	899	7209,57	834	9	1742	7209,57
Bolderājas filiālbibliotēka	820	6 994,19	110	812,51	930	7806,7	894	8	1832	7806,7
Čiekurkalna filiālbibl.	957	8 174,10	134	1035,4	1091	9209,5	1138	4	2233	9209,5
Daugavas filiālbibliotēka	1276	11 176,12	233	1571,25	1509	12747,37	965	9	2483	12747,37
Grīziņkalna filiālbibl.	768	6 426,11	115	816,85	883	7242,96	758	8	1649	7242,96
Iļģuciema filiālbibliotēka	1166	10 452,87	271	1381	1437	11833,87	680	10	2127	11833,87
Imantas filiālbibliotēka	1464	12 837,10	582	2692,77	2046	15529,87	1318	13	3377	15529,87
Jaunciema filiālbibliotēka	686	5 463,58	122	708,03	808	6171,61	1107	4	1919	6171,61
Juglas filiālbibliotēka	1030	9 302,59	394	1882,99	1424	11185,58	904	10	2338	11185,58
Filiālbibl. „Kurzeme”	864	7 207,50	192	1106,43	1056	8313,93	794	7	1857	8313,93
Ķengaraga filiālbibliotēka	938	8 036,25	438	1719,74	1376	9755,99	746	11	2133	9755,99
Mežciema filiālbibliotēka	671	5 473,10	188	916,98	859	6390,08	724	4	1587	6390,08
Filiālbibl. “Pārdaugava”	1569	15 183,56	814	3508,84	2383	18692,4	1683	12	4078	18692,4
Pļavnieku filiālbibliotēka	1406	12 579,68	574	2964,28	1980	15543,96	1003	11	2994	15543,96
Filiālbibliotēka „Pūce”	815	6 710,19	162	939,87	977	7650,06	1023	4	2004	7650,06
Filiālbibliotēka „Rēzna”	826	7 168,42	194	1180,67	1020	8349,09	993	21	2034	8349,09
Sarkandaugavas filiālb.	1271	11 297,34	197	1019,38	1468	12316,72	740	5	2213	12316,72
Filiālbibliotēka „Strazds”	1008	8 831,45	112	868,58	1120	9700,03	1013	15	2148	9700,03
Šampētera filiālbibliotēka	988	8 810,70	224	1079,55	1212	9890,25	822	5	2039	9890,25
Tornākalna filiālbibl.	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Filiālbibliotēka „Vidzeme”	1918	18 200,17	313	2091,23	2231	20291,4	1469	9	3709	20291,4
Filiālbibliotēka „Zemgale”	1137	9 645,00	267	1117,98	1404	10762,98	1072	8	2484	10762,98
Ziemeļblāzmas filiālbibl.	1091	9 344,65	381	1283,53	1472	10628,18	852	9	2333	10628,18
Filiālbibliotēka „Zvirbulis”	849	6 828,95	101	744,27	950	7573,22	915	7	1872	7573,22
Kopā	31271	279 665	18206	111981,5	49477	391646,5	28303		77780	391646,49

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku izslēgtie informācijas resursi 2017. gadā

(sadalījums pa norakstīšanas iemesliem)

RCB Struktūrvienība	Nolietoti	Lietotāju nozaudēti	Zuduši brīvpieejā	Novecojuši pēc saturā	Nodoti Apmaiņas fondam	Nodoti Pasīvajam fondam	Nodoti uz citu fondu	Kopā	Periodika		Kopā ar periodiku
									Žurnāli (2015)	Laikraksti (2016)	
CB	1 071	156	0	0	1474	0	68	2 769	2609	23	5 401
Repozitārija Aktīvais fonds	0	0	0	0	2	0	14	16	0	0	16
Bibliotēku dienests	11	0	0	1	0	0	0	12	92	3	107
Vispārējās izgl. iestāžu bibl. metodiskā lasītava	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RCB BKUS	41	0	0	0	561	0	5	607	379	0	986
Filiālbibliotēka „Avots”	195	9	0	0	220	0	1	425	662	5	1 092
Biķernieku filiālbibliotēka	28	0	68	0	531	0	39	666	618	4	1 288
Bišumuižas filiālbibliotēka	36	0	79	0	509	0	65	689	636	8	1 333
Bolderājas filiālbibliotēka	0	21	0	0	242	0	3	266	722	6	994
Čiekurkalna filiālbibliotēka	37	0	0	0	729	0	44	810	805	4	1 619
Daugavas filiālbibliotēka	101	12	72	0	456	0	0	641	1058	7	1 706
Grīziņkalna filiālbibliotēka	511	21	154	0	255	0	45	986	482	6	1 474
Iļģuciema filiālbibliotēka	380	11	0	0	586	0	2	979	663	10	1 652
Imantas filiālbibliotēka	35	42	0	0	253	0	0	330	928	7	1 265
Jaunciema filiālbibliotēka	19	0	67	0	673	0	77	836	743	4	1 583
Juglas filiālbibliotēka	54	7	0	0	822	0	0	883	828	5	1 716
Filiālbibliotēka „Kurzeme”	0	22	0	0	0	0	0	22	660	6	688
Ķengaraga filiālbibliotēka	78	15	0	0	271	0	13	377	669	9	1 055
Mežciema filiālbibliotēka	10	0	0	0	133	0	0	143	580	3	726
Filiālbibl. “Pārdaugava”	79	30	0	0	320	0	10	439	1274	12	1 725
Pļavnieku filiālbibliotēka	285	27	0	0	616	0	10	938	865	10	1 813
Filiālbibliotēka „Pūce”	16	14	0	0	123	0	0	153	616	3	772
Filiālbibliotēka „Rēzna”	117	13	477	0	183	0	14	804	1004	13	1 821
Sarkandaugavas filiālb.	93	8	0	0	550	0	6	657	703	4	1 364
Filiālbibliotēka „Strazds”	423	0	325	0	2	0	0	750	524	5	1 279
Šampētera filiālbibliotēka	603	0	111	0	490	0	15	1219	733	3	1 955
Tornākalna filiālbibliotēka	0	0	0	0	0	0	139	139	774	3	916
Filiālbibliotēka Vidzeme”	544	0	662	0	353	1	7	1 567	1379	9	2 955
Filiālbibliotēka „Zemgale”	782	0	0	0	1107	0	1	1 890	614	4	2 508
Ziemeļblāzmas filiālbibl.	82	0	0	0	296	0	0	378	619	7	1 004
Filiālbibliotēka „Zvirbulis”	0	0	0	0	633	0	6	639	790	5	1 434
Kopā	5 631	408	2015	1	12 390	1	584	21 030	23 029	188	44 247
Reorganizētā struktūrvien.	6012	0	0	0	0	0	0	6 012	0	0	6012
Kopā	11 643	408	2015	1	12390	1	584	27 042	23 217		50 259

Rīgas Centrālās bibliotēkas 2017. gads fotogrāfijās

Pludmales lasītava Lucavsalā

Lasītavas īpašā telts piesaistīja uzmanību jau no attāluma

Lasītavas atklāšana: RD IKSD Kultūras pārvaldes pārstāvja Arņa Miltiņa un Rīgas izpilddirektora Jura Radzeviča uzruna, uzstājas bērnu vokālais ansamblis "Podziņas"

Lasītavas vajadzībām tika iegādātas mēbeles bērniem, galdi un krēsli, plaukti un sēžammaisi

RCB filiālbibliotēkas "Stražds" telpas pēc remonta un pārkārtošanas

Pēc ēkas 1. stāva iekārtošanas tajā izvietota bērnu literatūras nodaļa un periodisko izdevumu lasītava

Pārkārtots arī bibliotēkas 2. stāvs

RCB Vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku metodiskā lasītava

Lasītavā pieejams plašs ar pedagoģijas jautājumiem saistītu izdevumu klāsts, kā arī dažādi mācību procesā noderīgi videoieraksti

Skolu bibliotēkas lasītavā saņem centralizētos dāvinājumus

Projekts "Mans stāsts par Rīgu"

Projektā savus stāstus izstāstīja aktieris Kaspars Znotiņš (filiālbibliotēkā "Zemgale"), žurnālists un sabiedriskais darbinieks Andrejs Cīrulis (Mežciema filiālbibliotēka),

bijusī RCB darbiniece Rasma Bāliņa (Šampētera filiālbibliotēka) un politiķe Karina Pētersone projekta noslēguma pasākumā

Projekts "Jaunajām māmiņām"

Projekta nodarbības filiālbibliotēkā "Stražs" un "Vidzeme"

Projekta "elpa" Daugavas filiālbibliotēkā un noslēguma pasākumā

Darbs ar bērniem un jauniešiem

Prāta, zināšanu un kustību spēles Sarkandaugavas filiālbibliotēkā

Izstādes bērniem CB Bērnu literatūras nodaļā un "Saulaino dienu bibliotēkā"

Radošās darbnīcas un aktivitātes filiālbibliotēkā "Vidzeme", Daugavas filiālbibliotēkā un filiālbibliotēkā "Zemgale"

Vasaras bērnu stūrītis filiālbibliotēkas "Vidzeme" pagalmā

Krājuma un datubāzu popularizēšana

Jaunieģuvumu diena un jaunāko mūzikas ierakstu izstāde CB Pieauguģo literatūras nodaļā

Skaņuplaģu vēsturei veltīta izstāde CB

Informācija par RCB pieejamajām datubāzēm filiālbibliotēkā "Zemģale"

Starptautiskā sadarbība

2017. gadā CB apmeklēja viesi no Uzbekistānas (attēlā pa kreisi) un ūanhajas (Ķīna)

RCB personāls un profesionālā pilnveide

RD IKSD balvu "Baltais zvīrbulis" 2017. gadā saņēma RCB KAN vadītāja Ineta Kaļķe

Nodarbības RCB mācību telpās Graudu ielā 59A: seminārs jaunajiem bibliotekāriem un tikšanās par aktualitātēm Latvijas publiskajās bibliotēkās

Par jaunāko latviešu literatūru stāsta Latvijas Rakstnieku savienības priekšsēdētājs Arno Jundze, bet par Latvijas simtgades projektiem Rīgā – RD IKSD projektu vadītāja Līga Ribicka

RCB organizētās profesionālās pilveides nodarbības apmeklēja arī skolu bibliotēku darbinieki

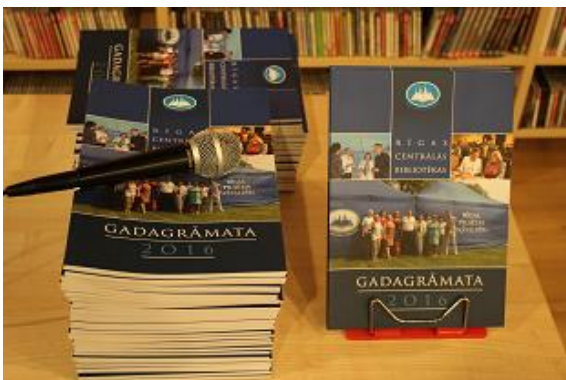

15. jūnijā grupa RCB darbinieku apmeklēja Lizuma pagasta Kalaņģus – pirmā RCB direktora Apsīšu Jēkaba dzimtās mājas

RCB izdevējdarbība

Bibliogrāfiskā rādītāja “VEF kultūras pils” prezentācijā par izdevumu stāsta tā sastādītāja RCB Bibliotēku dienesta galvenā eksperte bibliotēku jomā Zinta Geršmane

“RCB Gadagrāmatas 2016” atvēršanas pasākumā: RCB direktore Dzidra Šmita (no kreisās) un pasākuma vadītāja CB Bērnu literatūras nodaļas galvenā bibliotekāre Evita Hofmane

Publicitāte un pasākumi

Ata Gunivalda Bērtiņa grāmatas „Latviešu skaņuplašu vēsture. 2. daļa” un Vēsma Lēvaldes grāmatas „Hamleta vārdi” prezentācija CB

Mākslinieka Aivara Vilipsona izstādes-zibwacīnas „Čaks & V-sōns” un Justīnes Lūces izstādes atklāšana CB

CB muzicē Miltiņu ģimene un Rīgas lībiešu dziesmu ansamblis “Līvlist”

Tikšanās ar aktieri Jāni Skani filiālbibliotēkā “Vidzeme” un pasākums “Mana bērnības garša” UNESCO LNK tīkla “Stāstu bibliotēkas” ietvaros Bišumuižas filiālbibliotēkā